

Univerzita Palackého v Olomouci

Filozofická fakulta

Katedra dějin umění

Obor: Dějiny výtvarných umění

Tvorba Pavla Strnadla v období normalizace

bakalářská práce

Markéta Fabiánová

Vedoucí práce: doc. PhDr. Pavel Šopák, Ph.D.

Olomouc 2014

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a uvedla jsem všechny použité prameny a literaturu.

V Olomouci dne 8. 12. 2014

.....

podpis

Ráda bych poděkovala doc. PhDr. Pavlu Šopákovi za rady a připomínky, které mi při psaní této práce poskytl. Dále Mgr. Aleně Figarové, vedoucí muzea ve Frenštátě pod Radhoštěm, za ochotu při vyhledávání potřebných dokumentů. Také Mgr. Martinu Trubačovi, na kterého jsem se při sbírání materiálu obracela s četnými dotazy. A v neposlední řadě hlavně panu Pavlu Strnadlovi, který mi ochotně poskytl informace a materiály týkající se jeho tvorby.

Obsah

1.	Úvod.....	6
2.	Pavel Strnadel v literatuře a pramenech.....	8
3.	Normalizace.....	10
	3. 1. Politická a životní situace v Československu.....	10
	3. 2. Normalizace a školství.....	14
	3. 3. Normalizace a umění.....	15
4.	Region.....	19
	4. 1. Politická situace na Frenštátsku během normalizace.....	19
	4. 2. Kulturní dění na Frenštátsku během normalizace.....	22
	4. 3. Umělci Frenštátska v letech 1968–1989.....	25
	4. 3. 1. Jiří Jaromír Drozd (1924–1984).....	25
	4. 3. 2. Jan Hrnčárek (1918–2009).....	26
	4. 3. 3. Vlastislav Holub (*1925).....	27
	4. 3. 4. Karel Vašut (1929–2005).....	28
5.	Pavel Strnadel.....	30
	5. 1. Studijní léta.....	32
	5. 2. Výtvarná tvorba v letech 1970–1989.....	33
	5. 3. Výstavní činnost v letech 1970–1989.....	38
6.	Závěr.....	40
7.	Poznámky.....	42

8.	Seznam pramenů a literatury.....	48
8. 1.	Literatura.....	48
8. 2.	Prameny.....	50
8. 3.	Internetové zdroje.....	51
9.	Seznam zkratk.....	52
10.	Seznam příloh.....	54
11.	Přílohy.....	55
12.	Seznam obrazové přílohy.....	77
13.	Obrazová příloha.....	81
14.	Anotace.....	113

1. Úvod

Osobnost Pavla Strnadla patří k umělcům frenštátského regionu, který má ve výtvarném umění velkou tradici od 19. století. Zdejší malebná krajina inspirovala mnoho umělců nejen zde žijících, ale také těch, kteří krajem pouze procházeli a později se sem vraceli. Ačkoli je s regionem spjata velké množství výtvarníků zasluhujících si pozornost, není toto téma dosud příliš zpracováno. Pavel Strnadel svou tvorbou přispěl a stále přispívá k obohacování kulturního života na Frenštátsku i v celém novojičínském okrese. A to nejen svou činností výtvarnou, nýbrž i pedagogickou. Jako učitel výtvarné výchovy napomáhá k rozvíjení talentů mladší umělecké generace. Za dobu jeho výtvarného snažení se můžeme setkat s poměrně rozsáhlou tvorbou. Nalezneme v ní různá témata včetně portrétů, zátiší i řady ilustrací. Těžiště tvorby tvoří krajina s náměty beskydské přírody a frenštátské scenérie. Toto téma rozvíjí již od počátku své výtvarné práce.

Práce se zaměřuje na počátky jeho umělecké činnosti a jeho studijní léta. Část tohoto Strnadlova života spadá do doby mezi lety 1968–1989, označované jako normalizace. Aby byla práce komplexní, je důležité kromě rozboru tvorby tohoto malíře také nastínit poměry panující v tehdejší Československu i v regionu Frenštátska, ke kterému se práce Pavla Strnadla bezpodmínečně váže. Musí zde být zahrnuty i politické události, které měly na formování tehdejšího umění nemalý vliv. Také zde bude analyzováno, jak tato doba ovlivnila samotného Pavla Strnadla.

Cílem je vytvořit ucelenou práci pojednávající o tomto frenštátském malíři a přiblížit uměleckou tvorbu frenštátského regionu širší veřejnosti. Po úvodní kapitole postihující literaturu a prameny, v níž můžeme osobnost Pavla Strnadla nalézt, je nejprve nutné stručně popsat události tohoto období českých dějin, dále postoje, které k probíhající situaci zaujímali českoslovenští umělci a v neposlední řadě nastínit poměry panující v tehdejší školství, aby mohlo být

život a dílo Pavla Strnadla zasazeno do kontextu doby, v níž studoval a rozvíjel svůj výtvarný talent. K tomu poslouží literatura a texty pojednávající o období normalizace. Následně bude třeba zaměřit se na region Frenštátska, politické a kulturní dění v něm, současné umělce a nakonec na samotného Pavla Strnadla, který má k této oblasti silný vztah promítající se i do jeho tvorby. Práce se bude zabývat jeho studiem na Katedře výtvarné výchovy na Pedagogické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci a jeho následným působením na tehdejší Pedagogické fakultě v Ostravě. Dále se bude věnovat jeho výstavní činnosti a působení ve Frenštátě pod Radhoštěm. Těžiště zájmu tvoří dílo spadající do let 1968–1989, témata, kterými se zabýval i styl, jakým je zpracovával, co nebo kdo ho při práci ovlivňoval. Ke zpracování této problematiky tvoří oporu především katalogy výstav, jichž se Pavel Strnadel zúčastnil, kroniky města Frenštátu pod Radhoštěm, které informují o tehdejší politickém i kulturním dění a novinové články místního tisku odrážející situaci města a regionu v daném období. Jelikož je Pavel Strnadel osoba dosud žijící, dalším důležitým zdrojem je především také rozhovor s ním, který umožní podrobnější nahlédnutí do jeho tvorby. To vše bude doloženo několika vybranými díly spadajícími do daného období.

2. Pavel Strnadel v literatuře a pramenech

O tvorbě malíře Pavla Strnadla v letech 1968–1989 se můžeme dočíst z novinových článků, zápisů v městské kronice, a také z katalogů k výstavám, jichž se zúčastnil. Do podvědomí obyvatel Frenštátska se dostal počátkem 70. let, a to díky *Výstavě mladých* pořádané v roce 1971 v domě kultury ROH ve Frenštátě pod Radhoštěm. Tam poprvé prezentoval svá díla veřejnosti. Výstavu se účastnil, tehdy ještě jako malíř amatér, spolu se dvěma svými vrstevníky. Svědčí o tom zápis v kronice města z téhož roku.¹ Součástí zápisu je mimo shrnutí průběhu samotné výstavy i několik informací o těchto třech mladých umělcích. O výstavě se můžeme dočíst i v informativním článku Aloise Zbavitele, tehdejšího frenštátského kronikáře, v týdeníku *Rozkvět*.² Další zmínka o Pavlu Strnadlovi pochází rovněž z frenštátské kroniky³ z roku 1979, kdy byla ve výstavní síni DK ROH ve Frenštátě pod Radhoštěm uspořádána výstava *Pavel Strnadel. Městská krajina*. Tehdy již Pavel Strnadel působil jako odborný asistent výtvarné výchovy na Pedagogické fakultě v Ostravě. O této události vyšel krátký katalog, v němž vedoucí katedry Ota Dedek shrnuje autorovu civilizační a průmyslovou tvorbu, pro kterou hledal inspiraci v Třineckých železárnách a nádražích, ale také u malířů Skupiny 42, jejichž tvorbu zahrnul do své diplomové práce.⁴ Také v Ostravě, kde vystavoval na společných výstavách pedagogů ostravské fakulty, na sebe poutal pozornost. Můžeme se o něm dočíst v *Ostravském večerníku* z roku 1979, v článku nazvaném *Představujeme výtvarníka a pedagoga*. Břetislav Uhlář zde opět představuje Strnadlovu průmyslovou krajinu, jejíž tematikou se malíř intenzivně zabýval během 70. let.

Od roku 1980 Pavel Strnadel trvale žije ve Frenštátě, kde byl téhož roku zvolen předsedou obnoveného Klubu přátel výtvarného umění, který pro své

---

¹ SOKA Nový Jičín, MěNV Frenštát p. R., *Kronika města Frenštát pod Radhoštěm, 1969–1974*, s. 109-111.

² Al. Zb. [Alois Zbavitel], *Frenštátský svátek mladých, Rozkvět. Okresní noviny Novojičínska XXIII, 1971*, č. 36, 17. 9., s. 2.

³ SOKA Nový Jičín, fond MěNV Frenštát p. R., *Kronika města Frenštát pod Radhoštěm, 1974–1981*, s. 193.

⁴ *Pavel Strnadel. Městská krajina* (kat. výst.), Dům kultury ROH, Frenštát pod Radhoštěm, 1979.

členy pořádal besedy i zájezdy za výtvarným uměním. Opět o tom informuje záznam v kronice města.⁵ Ve *Vlastivědném Sborníku okresu Nový Jičín* z roku 1981, kde Eduard Vojtek poměrně rozsáhle hovoří o frenštátských umělcích, je o Pavlu Strnadlovi pouze krátká zmínka: „*Výtvarný obor na LŠU ve Frenštátě p. R. vede Pavel Strnadel, absolvent pedagogické fakulty PU v Olomouci. Je malířem civilizační, městské krajiny, vystavoval v DK ROH.*“⁶

Dále se o Pavlu Strnadlovi můžeme dočíst v mnoha novinových článcích. Jednak v týdeníku *Stator*, *Nové Svobodě*, ale i v *Moravskoslezském večerníku*. Ty převážně informují o jeho výstavách. V roce 1986 vyšel katalog k výstavě nazvané *Z malířské tvorby. Pavel Strnadel*.⁷ Muzejní pracovník Jiří Klučka se zde vyjadřuje k malířově současné tvorbě i k vystaveným dílům. Také popisuje počátky jeho výstavní činnosti a vztah k Frenštátu pod Radhostěm. Nepíše však o malířových studiích. Klučka psal o Pavlu Strnadlovi několikrát a mnohokrát zahajoval jeho výstavy. Vytvořil také text ke katalogu výstavy *Proměny Pavla Strnadla*, ke kterému je i doprovodné CD.⁸ V roce 2005 vznikla seminární práce zabývající se Strnadlovým životem a tvorbou. Napsali ji jeho studenti z frenštátského gymnázia. Je pojata jako vyprávění o autorově životě, tvorbě i jeho vztahu k rodnému městu a napsána formou rozhovoru se samotným umělcem i s jeho kolegy. Tato práce však zůstává jen při všeobecné charakteristice.⁹ Autorovi je věnováno také krátké heslo ve *Slovníku českých a slovenských výtvarných umělců 1950–2005*. Rozsáhlejší práci, která by se tímto umělcem zabývala detailněji, tedy dosud nikdo nenapsal.

---

⁵ Viz SOKA Nový Jičín, *Kronika 1974–1981* (pozn. 3), s. 236.

⁶ Eduard Vojtek, *Výtvarné umění na Frenštátsku*, in: Jan Hanák (red.), *Vlastivědný sborník okresu Nový Jičín*, 1981, s. 73.

⁷ *Pavel Strnadel. Z malířské tvorby* (kat. výst.), Okresní vlastivědné muzeum Nový Jičín 1986.

⁸ *Ohlédnutí. Pavel Strnadel. Z malířské tvorby* (kat. výst.), Muzeum ve Frenštátě pod Radhoštěm, 2008.

⁹ Jan Veselý - Simona Grznárová, *Frenštátský výtvarník Pavel Strnadel* (seminární práce), Frenštát p. R. 2005.

3. Normalizace

3. 1. Politická a životní situace v Československu

Východisko k pochopení Strnadlovy rané tvorby, časově vymezené lety 1970–1989 je období, které v Československu započalo v roce 1968 a je označované jako normalizace. Šlo o reakci na události tzv. Pražského jara. Poté, co byl v lednu 1968 do funkce prvního tajemníka ústředního výboru Komunistické strany Československa zvolen Alexander Dubček, nastaly podmínky vhodné pro počátek obrodného procesu. Reformátoři z řad členů komunistické strany se pokoušeli nejen o zlepšení hospodářské situace, ale také o reformu politického systému, tedy o komplexní přeměnu společnosti. To ovšem neznamenovalo zásadní změnu politické ideologie. Jejich cílem stále zůstával socialismus jen s tím rozdílem, že se jej snažili zdemokratizovat.¹⁰

Oporou reformního procesu se stali levicoví intelektuálové, kteří se prosazovali v oblasti kultury, ekonomie i vědy. Významně ovlivňovali názory společnosti a zasahovali i do oblasti politiky. Důležitou roli sehráli také studenti a masové sdělovací prostředky.¹¹ Na dubnovém plénu ÚV KSČ byl přijat tzv. Akční program, který se pokoušel o vytvoření „socialismu s lidskou tváří“, tedy spojení socialismu s demokracií. Kromě KSČ byly povoleny i některé nekomunistické strany, začaly se znovu projednávat politické procesy z 50. let a rehabilitace nespravedlivě odsouzených, obnovily se některé organizace.¹² V červnu roku 1968 došlo ke zrušení cenzury a 27. června vyšel v *Literárních listech*, *Práci*, *Zemědělských novinách* a *Mladé frontě* manifest *Dva Tisíce slov*, jehož autorem byl spisovatel a publicista Ludvík Vaculík. Text podpořila řada signatářů. Vaculík se tímto prohlášením snažil oslovit československou

---

¹⁰ Milan Otáhal, *Opoziční proudy v české společnosti 1969–1989*, Praha 2011, s. 15.

¹¹ Milan Otáhal - Alena Nosková - Karel Bolomský (ed.), *Svědectví o duchovním útlaku 1969–1970. Dokumenty*, Praha 1993, s. 9-10.

¹² Petr Čornej et al., *Kdy, kde, proč & Jak se stalo v českých dějinách. Sto událostí, které dramaticky změnily naši historii*, Praha 2001, s. 406. Vznikla nová politická organizace KAN – Klub angažovaných nestraníků a klub K231, jehož členy byli bývalí političtí vězni, kteří se snažili dosáhnout rehabilitace. Ibidem.

společnost, kterou vyzval k vlastním akcím, což ÚV KSČ považoval za útok proti socialistickému režimu. Směr, jímž se situace v Československu během Pražského jara ubírala, se ani trochu nelíbil Sovětskému svazu ani dalším komunistickým zemím. A jelikož jednání ani výhrůžky ze strany některých vedoucích představitelů v čele s L. I. Brežněvem nepomáhaly, rozhodli se přistoupit k násilí. Následoval tak vpád vojsk pěti států Varšavské smlouvy na území Československa, ke kterému došlo v noci z 20. na 21. srpna 1968.¹³ Tímto počinem započala v Československu normalizace, tedy navrácení se k původním poměrům panujícím před lednem 1968.

Občané proti obsazení protestovali a požadovali odchod sovětských vojsk z území Československa. V srpnu 1968 vedení KSČ pod nátlakem podepsalo tzv. moskevský protokol, čímž souhlasili s pobytem armády i dalšími požadavky sovětů. Občané moskevský protokol odmítali a objevoval se nesouhlas i mezi členy KSČ, nebylo jim to však nic platné. Byly zrušeny organizace vzniklé během Pražského jara, podmaněny sdělovací prostředky a došlo k prvnímu propouštění z funkcí. Na dubnovém plénu v roce 1969 z funkce prvního tajemníka ÚV KSČ byl odvolán Alexander Dubček a na jeho místo nastoupil Gustav Husák. Ve straně postupně docházelo k odstraňování těch, kteří nepodporovali okupaci a nesouhlasili se sovětskou politikou. KSČ své členy podrobovala prověrkám, a pokud neprošli, museli stranu opustit. Někteří odcházeli také sami.¹⁴ V roce 1970 vydalo ÚV KSČ dokument nazvaný *Poučení z krizového vývoje ve straně a společnosti po XIII. sjezdu KSČ*, který popisoval události z roku 1968 a obhajoval vstup sovětských vojsk na území Československa jako „akt internacionální solidarity“. Tento dokument vytvořil nástroj k upevnění jednoty strany a společnosti: *„Ústřední výbor KSČ je přesvědčen, že se tento dokument stane poučením pro stranu a přispěje k jejímu dalšímu politicko-ideovému i organizačnímu sjednocování, k upevnění jejího marxisticko-leninského*

---

¹³ Ibidem, s. 406-408.

¹⁴ Viz Milan Otáhal, (pozn. 10), s. 15-17.

charakteru, k posílení její vedoucí úlohy a k úspěšnému socialistickému rozvoji celé naší společnosti.“¹⁵ Nepohodlní lidé byli propouštěni ze svých zaměstnání, hranice se západními zeměmi se opět uzavřely. Sítila moc státní bezpečnosti, která zatýkala ty, co se stavěli proti režimu. Lidé se začali bát. Domácí politika se stále více podřizovala Sovětskému svazu a 6. května 1970 vznikla Smlouva o přátelství, spolupráci a vzájemné pomoci mezi ČSSR a SSSR.¹⁶

Nastalá situace měla fatální důsledky na oblast umění, vědy a školství. Ti, kteří se stavěli proti okupaci, nesměli pracovat ve svém oboru. A pokud ano, tak pouze na nižších pozicích neodpovídajících jejich vzdělání a schopnostem. Oficiální umění muselo podporovat normalizační socialismus. Ne všichni umělci na to přistoupili, někteří se pokoušeli o nezávislou tvorbu. To se ale komunistům příliš nezamlouvalo. Když byli v roce 1976 zatčeni a odsouzeni k odnětí svobody členové skupiny The Plastic People of the Universe, vzbudilo to kritiku společnosti. Proti jejich uvěznění se objevilo několik protestů, jedním z nich byl také vznik Charty 77, která upozorňovala na nedodržování zákonů a omezování lidských práv.¹⁷ Prohlášení Charty 77, pod které se podepsalo asi dva tisíce občanů, bylo zveřejněno v zahraničním a exilovém tisku. Jeho hlavní mluvčí Jan Patočka, Václav Havel a Jiří Hájek v něm upozorňovali na nemožnost některých občanů vykonávat profesi ve svém oboru, bránění mladým lidem s odlišnými názory ve studiu na vysokých školách, potlačování veřejného projevu, svobody náboženského vyznání a dalšího omezování práv a svobod československých občanů.¹⁸

Polovina 80. let přinesla v komunistických zemích zásadní změny, když se 11. března 1985 novým generálním tajemníkem ÚV KSSS stal Michail

---

¹⁵ http://www.totalita.cz/txt/txt_pouceni.php, vyhledáno 30. 11. 2014.

¹⁶ Viz Petr Čornej et al. (pozn. 12), s. 410-411.

¹⁷ *Prohlášení Charty 77* zdůrazňovalo, že neinicuje opoziční politickou činnost a nezakládá vlastní politický program, ale že chce jen s vládou vést konstruktivní rozhovory. Podepsalo jej 243 osobností a navzdory snaze o jeho utajení se dostalo i do zahraničí. Všichni kdo s Chartou 77 souhlasili, byli pronásledováni až do konce režimu. Ibidem, s. 411.

¹⁸ Prohlášení Charty 77, in: Jiří Ševčík – Pavlína Morganová – Dagmar Dušková (ed.), *České umění 1938–1989. Programy, kritické texty, dokumenty*, Praha 2001, s. 365-367.

Sergejevič Gorbačov. Tento nový tajemník zavedl politiku tzv. perestrojky (přestavba) a glasnosti (otevřenost) a zrušil Brežněvovu politickou doktrínu. Díky tomu lidé získali novou naději. Postupně se otevíraly hranice se západními zeměmi. Lidé se odkláněli od KSČ a odmítali normalizační politiku, postupně se přestávali bát dosavadního režimu. Objevoval se stále častější odpor, a to nejen formou letáků, napsů a dopisů, ale také v podobě masových demonstrací a petic. Stále více lidí podporovalo Chartu 77.¹⁹

21. srpna 1988 proběhla na Václavském náměstí v Praze demonstrace k 20. výročí sovětské okupace Československa. Demonstranti požadovali odchod armády, zrušení cenzury, svobodné volby a dodržování lidských práv a také propuštění politických vězňů. Další shromáždění se konalo 28. října 1988 k 70. výročí vzniku Československa opět na Václavském náměstí. Obě demonstrace rozehnala policie silou. 15. ledna 1989 se na Václavském náměstí shromáždili lidé, aby uctili památku Jana Palacha, byli však rozehnáni ozbrojenými silami. To mělo za následek protestní akci trvající až do 21. ledna, tzv. Palachův týden. Průvod vysokoškolských studentů, který se konal 17. listopadu 1989 k 50. výročí uzavření vysokých škol nacisty, násilně rozehnali ozbrojení policisté.²⁰ V reakci na to vzniklo o dva dny později Občanské fórum (OF), v jehož čele stanul Václav Havel. OF pořádalo další shromáždění a také jednalo s vládou, požadovalo konec komunistického režimu. 27. listopadu se konala generální stávka, ke které se připojila většina občanů republiky. Všechny tyto události vedly ke zhroucení komunistického režimu a konci sovětské okupace. Dne 29. listopadu došlo ke změně ústavy, bylo zrušeno vedoucí postavení KSČ ve společnosti a 9. prosince vznikla nová vláda složená z větší části z nekomunistů. Předsedou Federálního shromáždění ČSSR se 28. prosince stal Alexander Dubček a následujícího dne byl

---

¹⁹ Viz Milan Otáhal (pozn. 10), s. 532-535.

²⁰ Toto studentské shromáždění bylo původně povoleno, museli se však držet vytyčené trasy z Albertova na Vyšehrad a vyhnout se středu města. Po skončení shromáždění se ale vydali na Václavské náměstí a na Národní třídě je zastavili policisté. Viz Petr Čornej et al. (pozn. 12), s. 419.

prezidentem republiky zvolen Václav Havel.²¹ Tyto události znamenaly začátek návratu k demokracii v Československu.

3. 2. Normalizace a školství

V obrodném procesu v roce 1968 sehrálo významnou roli školství, zejména vysoké školy. Vysokoškoláci zůstali důležitým hnutím i po okupaci. 18. listopadu 1968 vyhlásili studentskou stávkou na podporu deseti požadavků, v nichž žádali respektování lidských práv, zrušení cenzury, svobodu slova, shromažďování, vědeckého bádání a umělecké činnosti, svobodu výjezdu za hranice a další nároky na práva a svobody. Stávkou podpořila i veřejnost. Po jejím neúspěchu se mezi studenty prohlubovaly rozpory a skupina těch radikálnějších nakonec založila Hnutí revoluční mládeže (HRM).²² To odmítalo činnost Gustava Husáka. Jeho režim nepokládali za socialistický, nýbrž totalitní, a proto požadovali vytvoření nového systému. Vyzývali ke stávkám a podíleli se na demonstracích. Představitelé hnutí však v prosinci roku 1969 pozatýkali a jejich hlavní představitel Petr Uhl byl odsouzen ke čtyřem letům vězení.²³

Na vysokých školách postupně došlo ke zrušení výborů a kateder společenských věd, aby pedagogové nemohli povzbuzovat své studenty v pravicových ideologiích. Učitelé podporující pravicové smýšlení byli propouštěni, na svých pozicích zůstávali ti, kteří se podíleli na upevňování jednoty strany. Došlo ke změnám i v samotném ministerstvu školství.²⁴ Nový ministr Jaromír Hrbek požadoval jmenné seznamy opozičních studentů a soupis učitelů, kteří museli vysoké školy opustit. Řada pedagogů tuto situaci řešila emigrací.²⁵

Na Akademii výtvarných umění byl zřízen program komunistické výchovy mladých výtvarníků. Absolventi se museli stát členy Českého fondu výtvarných

---

²¹Ibidem, s. 419-421.

²²Viz Milan Otáhal - Alena Nosková - Karel Bolomský (ed.), (pozn. 11), s. 12.

²³Viz Milan Otáhal (pozn. 10), s. 23-24.

²⁴Viz Milan Otáhal - Alena Nosková - Karel Bolomský (ed.), (pozn. 11), s. 46-47 a 62-63.

²⁵Vojtěch Mencl et. al., *Československo roku 1968. 2. díl: Počátky normalizace*, Praha 1993, s. 102.

umění.²⁶ ČFVU byla hospodářská organizace podléhající Svazu českých výtvarných umělců, která pomocí komisí určovala prodejní a kupní ceny výtvarných děl a zřizovala galerie. Toto členství jim pak pomáhalo při prezentaci jejich tvorby. Mohli se účastnit společných výstav pořádaných v rámci tohoto uskupení a realizovat svou práci prostřednictvím ČFVU – Díla.²⁷ Členové fondu však byli podřízeni SČVU a nemohli o ničem sami rozhodovat: „nemají nikde v ničem žádná zastoupení, nemohou se organizovat a volit své zástupce, a to ani prostřednictvím ČFVU nebo SČVU, nemohou brát účast na plánování a rozhodování o vývoji české výtvarné kultury, nemohou nikde uplatnit svůj hlas, nemají zástupce v uměleckých a výstavních komisích“.²⁸

3. 3. Normalizace a umění

Kultura byla jednou z oblastí, v níž se během uvolnění druhé poloviny 60. let nejvíce vyvíjely snahy po užší vazbě k evropskému západu, jež překazil únor 1948. Svaz československých výtvarných umělců (SČSVU) vydal 21. března 1968 prohlášení podporující demokratizační počiny probíhající během Pražského jara. Měli za to, že je to cesta směřující k zajištění svobodného vyjádření uměleckého projevu. Požadovali v něm mimo jiné zřízení samostatných českých a slovenských svazů výtvarných umělců, zrušení dozoru nad výstavami i rehabilitaci nespravedlivě odsouzených. Úspěšné docílení těchto změn viděli pouze v reorganizaci státních orgánů, jako je ministerstvo kultury, v odvolání těch, kdo těmto změnám bránili: „Aby byly odstraněny těžkosti a nesmyslné administrativní potíže, které až dosud brzdily práci umělců a znemožňovaly jejich uplatnění, musí ze svých funkcí konečně odejít lidé neschopní a představitelé starých metod a konzervativních názorů.“ Toto prohlášení bylo otištěno ve *Výtvarné práci*, časopise Ústředního svazu československých výtvarných

²⁶ Tereza Petišková, *Oficiální umění sedmdesátých a osmdesátých let*, in: Rostislav Švácha - Marie Platovská (ed.), *Dějiny českého výtvarného umění. (VI-1), 1958/2000*, Praha 2007, s. 452.

²⁷ Jiří Mikeš, *Svaz českých výtvarných umělců v době normalizace* (magisterská diplomová práce), Ústav hudební vědy FFMU, Brno 2013, s. 31-32.

²⁸ Dopis zaslaný delegátům IV. sjezdu SČVU, in: Jiří Ševčík – Pavlína Morganová – Dagmar Dušková (ed.), *České umění 1938–1989. Programy, kritické texty, dokumenty*, Praha 2001, s. 414.

umělců.²⁹ Po událostech proběhnuvších v srpnu téhož roku a následném nastolení normalizace v 70. letech však všechny snahy o zlepšení kulturní situace v Československu ztroskotaly. V květnu 1968 vznikl koordinační výbor tvůrčích svazů, který se po srpnové okupaci stavěl proti útlaku a propouštění ze zaměstnání a podporoval studenty.³⁰

Jelikož většina umělců bojovala proti novému režimu, snažila se je vláda omezovat rušením fondů a dotací, neposkytovala jim prostory pro výstavy, znemožňovala fungování tvůrčích svazů a vyvíjela tlak na jednotlivé umělce, zakládala umělecké rady a snažila se získat co nejvíce umělců pro podporu strany. Umělci byli posuzováni podle politické poslušnosti. Proběhly změny i na ministerstvu kultury a došlo ke zrušení tvůrčích svazů, což vedlo k tomu, že se vedle oficiální kultury vytvářela kultura neoficiální.³¹ Příslušníkům umělecké opozice bylo znemožněno veřejně vystupovat, i tak se ale snažili pokračovat v tvůrčí činnosti. Vystupovala proti nim státní bezpečnost. Ta v roce 1974 dokonce prováděla domovní prohlídky, při nichž zabavovala samizdaty, exilové publikace a texty západních spisovatelů.³²

Příslušníci oficiální výtvarné scény v prosinci roku 1970 deklarovali plnou podporu normalizační politice. Odsuzovali tzv. pravicové snahy ve vedení uměleckých svazů na konci 60. let a prosazovali ustanovení přípravných výborů uměleckých svazů, které by rozvíjely kulturu v duchu socialismu a snažily se o znovuoobnovení vztahů se sovětskými umělci.³³ Svaz československých výtvarných umělců (SČSVU) byl rozpuštěn v roce 1970 z důvodu vyvíjení tzv. kontrarevoluční činnosti na konci 60. let. Místo něj byl ustaven nový svaz českých umělců SČVU. Jeho členové měli pod vedením KSČ rozvíjet kulturu

---

²⁹ Prohlášení SČSVU, in: Jiří Ševčík – Pavlína Morganová – Dagmar Dušková (ed.), *České umění 1938–1989. Programy, kritické text, dokumenty*, Praha 2001, s. 328-329.

³⁰ Viz Milan Otáhal - Alena Nosková - Karel Bolomský (ed.), (pozn. 11), s. 11-12.

³¹ Ibidem, s. 15-17.

³² Viz Milan Otáhal (pozn. 10), s. 111-113.

³³ Stanovisko umělců a kulturních pracovníků, in: Jiří Ševčík – Pavlína Morganová – Dagmar Dušková (ed.), *České umění 1938–1989. Programy, kritické text, dokumenty*, Praha 2001, s. 342-343.

socialistické společnosti. Řešení otázek sociálního a pracovního postavení umělců svaz převedl na ČFVU, a to nejen u členů fondu, ale také u umělců pouze evidovaných. O zařazení do evidence fondu rozhodoval svaz.³⁴ V přímém odporu vůči režimu setrvalo jen malé množství umělců, jejich nárůst nastal až během 80. let. Tito umělci vytvořili neoficiální kulturu (užívá se název paralelní, alternativní nebo nonkonformní)³⁵. Cenzura zrušila plánované výstavy a v galeriích se vystavovalo pokleslé umění, jen příležitostně se objevovala díla mladých výtvarníků. Umělci se proto tajně scházeli v bytech, kde diskutovali o politické situaci a umění.³⁶

Mladá generace umělců v atmosféře uvolnění ve 2. polovině 80. let usilovala o zakládání skupin oponujících svazové doktríně. V roce 1987 tak vznikly dvě skupiny, Tvrdohlaví a Volné seskupení 12/15 – Pozdě, ale přece. Ty se snažily reagovat na světové umění. Skupina Tvrdohlaví vznikla jako paralela ke skupině Tvrdošijní, působící v letech 1918–1924, a pokoušela se o zařazení českého umění do kontextu současné evropské kultury. Jejich vznik následně podnítil zakládání dalších skupin a sdružení, které umožňovaly umělcům scházet se a diskutovat mezi sebou o umění a kulturním dění. Uskutečňovaly výstavy a přednášky. V roce 1988 byla založena Nová skupina, sdružující výtvarníky a architekty. Hlásila se k odkazům skupiny Mánes a Umělecké besedy. Režim postupně slábl a již nedokázal zabránit všem aktivitám, které alternativní umělci vyvíjeli.³⁷

Státní kulturní zakázky byly zadávány členům oficiální výtvarné scény. Ale i tito oficiální umělci se často inspirovali moderními trendy a jejich výtvarná tvorba se poměrně odklonila od původního pojetí socialistického realismu, na jejich obrazech většinou místo ideologických námětů převažovaly motivy

---

³⁴ Z jednání přípravného výboru SČVU a Návrh stanov SČVU, in: Jiří Ševčík – Pavlína Morganová – Dagmar Dušková (ed.), *České umění 1938–1989. Programy, kritické texty, dokumenty*, Praha 2001, s. 344-345.

³⁵ nonkonformní – neshodující se s normami skupiny nebo společnosti

³⁶ Jiří Šetlík, *Léta sedmdesátá a osmdesátá*, in: Rostislav Švácha - Marie Platovská (ed.), *Dějiny českého výtvarného umění. (VI-1), 1958/2000*, Praha 2007, s. 371-375.

³⁷ *Ibidem*, s. 377-383.

z rodinného života, žánr, krajiny a zátiší. Mnoho z těchto oficiálních umělců si zachovalo svůj osobitý způsob malby. Například František Gross, který byl členem Skupiny 42. fungující ve 40. letech stále rozvíjel téma průmyslu a mechanických strojů. František Jiroudek maloval lyrické krajiny, *Česká krajina* 1975. Také tvorba Josefa Brože, jehož obraz *Únor 1948* byl vystavován, jako reprezentativní ideologické dílo působí silně expresivním dojmem s důrazem na barvu. Umělecké svazy pořádaly výstavy k příležitostem oslavy režimu a různých politických událostí, jako *Výtvarní umělci k 50. výročí KSČ* (1971) a další akce podporující státní politiku.³⁸

---

³⁸ Viz Tereza Petišková (pozn. 26), s. 447-449.

4. Region

4. 1. Politická situace na Frenštátsku během normalizace

Ve Frenštátě pod Radhoštěm a jeho okolí panovala v této době obdobná situace jako v ostatních městech Československa. Na počátku roku 1968 zahájilo vedení města obrodné hnutí, které chtělo zlepšit životní situaci panujících v předešlých letech. Město apelovalo na své občany, aby napomáhali ke zdemokratizování a ke zlepšení mravní a životní úrovně. Aby toho společně dosáhli, snažili se navázat na kulturně-osvětovou tradici 19. století, kdy zde působili především tři tehdejší frenštátští rodáci a národní buditelé Valentin Kostelník, Rudolf Kalus a Hynek Fialka. Ti se zasloužili o založení několika kulturních městských organizací a škol a napomáhali revoltě proti Rakousku-Uhersku. Jednou z významných akcí roku 1968 byla oslava 170 narozenin Františka Palackého, rodáka z nedalekých Hodslavic. Při této příležitosti došlo ke znovuotevření památníku sídlícím v rodném domě Františka Palackého a odhalení jeho pomníku. Díky uvolnění režimu byla také obnovena organizace Junák, první sraz se konal 6. dubna.³⁹ Došlo také k ustavení rehabilitační komise, která měla za úkol projednávat rehabilitaci členů strany KSČ neoprávněně odvolaných ze své funkce v 50. letech.⁴⁰

Tyto obrodné akce skončily se vstupem sovětských vojsk na území republiky v srpnu 1968. Tehdy sovětská posádka vystřídala místní vojenskou posádku sídlící ve frenštátských kasárnách. Její vstup na území Frenštátu pod Radhoštěm oficiálně oznámili zástupci sovětské armády členům vedení města 17. října. Byla také určena okresní komise, která měla pravidelně pořádat schůzky se zástupci posádky a řešit problémy vzniklé jejím pobytem na území

---

³⁹ SOKA Nový Jičín, fond MěNV Frenštát p. R., *Kronika města Frenštát pod Radhoštěm, 1967–1969*, s. 97-120.

⁴⁰ Okresní rehabilitační komise zahájila, *Rozkvět. Okresní noviny Novojičínska XX*, 1968, č. 26, 14. 6., s. 1.

města.⁴¹ Těmito událostmi začala normalizace politického i běžného života ve Frenštátě pod Radhoštěm.

Pobyt sovětské posádky byl prezentován jako přátelská pomoc před hrozbou kontrarevolucionářů. Toto odůvodnění ale ne všichni přijímali. Mimořádné plenární zasedání MNV v Lichnově vyslovilo požadavek k odchodu sovětských vojsk a nadále prosazovalo akční program KSČ.⁴² I někteří občané Frenštátu projevovali svou nepřízeň k pobytu vojáků ve městě, když například v textilní prodejně odmítli obsloužit sovětského vojáka.⁴³ S pokračující normalizací se však situace měnila a stále více občanů se smiřovalo s přítomností vojska. Vedení města k tomu napomáhalo, každoročně pro posádku pořádalo akce a také oslavy měsíce česko-sovětského přátelství. V areálu frenštátských kasáren byl vybudován kulturní dům Družba, na jehož výzdobě pracovali frenštátští umělci Jan Hrnčárek, Vlastimil Holub a Karel Vašut. V městském kině vznikl Klub přátel Sovětského filmu, který pravidelně promítal filmy sovětských autorů.⁴⁴

V rámci normalizace vznikl ve Frenštátě pod Radhoštěm, tak jako v ostatních městech Československa, nový výbor KSČ a došlo k personálním změnám v městském národním výboru. Někteří jeho členové byli odvoláni, jiní ze své funkce odešli dobrovolně. Jejich místo zaujali ti, kteří podporovali novou prosovětskou politiku a aktivně ji prosazovali. Tyto změny probíhaly také v kultuře a školství. Dosavadního předsedu školské a kulturní komise Vladimíra Plachého v jeho funkci vystřídal František Kovařík.⁴⁵ Také všichni kulturní pracovníci byli povinni prosazovat v kulturní a umělecké činnosti Sovětský svaz a

---

⁴¹ Viz SOKA Nový Jičín, *Kronika 1967–1969* (pozn. 38), s. 118-120.

⁴² Klidně a rozhodně za akční program KSČ, *Rozkvět. Okresní noviny Novojičínska XX*, 1968, č. 37, 6. 9., s. 2.

⁴³ Viz SOKA Nový Jičín *Kronika 1969–1974* (pozn. 1), s. 21.

⁴⁴ *Ibidem*, s. 120-121.

⁴⁵ *Ibidem*, s. 43-45.

vyzdvihovat úlohu KSČ. Stejně tak učitelé měli za úkol rozvíjet u svých žáků myšlenky marxismu-leninismu a socialismu.⁴⁶

Po dobu trvání normalizace každoročně probíhaly tytéž oslavy vyzdvihující spojenectví ČSSR a SSSR. Konaly se oslavy osvobození města Rudou armádou, výročí vzniku SSSR a KSČ a další slavnosti. Tyto akce měly ustálený průběh. Přihlížela jim sovětská posádka a provázel je kulturní program včetně výstav, pořádaných ve výstavní síni kulturního domu i v městském muzeu, na nichž vystavovali místní umělci. Mezi nimi například malíři Jiří Drozd a Jan Hrnčárek a sochař Karel Vašut. Na některých výstavách vystavovali i umělci mladší generace, tedy i Pavel Strnadel.

Ke změně situace došlo až ke konci roku 1989. Zpočátku však probíhal stejně jako ty předešlé. Konaly se oslavy 1. máje i připomenutí osvobození Rudou armádou, stejně tak i měsíc česko-sovětského přátelství. První změny přišly s příchodem listopadu poté, co byl 17. listopadu násilně rozehán průvod vysokoškolských studentů. Na jejich podporu vydala organizace SSM frenštátského gymnázia 22. listopadu prohlášení, jež podepsala řada studentů a učitelů. Nejen studenti, ale i někteří občané města se v odpoledních hodinách scházeli na náměstí, kde v pátek 24. vyslechli usnesení Občanského fóra i nezkreslené informace o dění v Praze.⁴⁷

Dne 27. listopadu podniky, firmy a instituce po celé republice uskutečnily generální stávkou, která trvala celé dvě hodiny. Po tuto dobu občané města přicházeli na frenštátské náměstí, kde bylo předneseno několik projevů. Lidé požadovali odchod vojáků, zrušení Lidových milicí a konání svobodných voleb. Mnoho jich tehdy podepsalo prohlášení OF. V prosinci roku 1989 pak proběhla na náměstí další manifestace na podporu požadavku sestavení nové vlády

---

⁴⁶ Ibidem, s. 87.

⁴⁷ SOKA Nový Jičín, fond MěNV Frenštát p. R., *Kronika města Frenštát pod Radhoštěm*, 1989, s. 5-6.

Československa. Na schůzi poslanců KSČ 5. prosince téhož roku někteří členové dobrovolně rezignovali. Nakonec byl zvolen zcela nový městský výbor.⁴⁸

Následující rok se postupně vše měnilo. Po dlouhé době byly uspořádány svobodné volby do městského zastupitelstva, jimž předcházely volební programy jednotlivých stran. Většina zvolených občanů patřila do OF a ČSSD, byla obnovena pluralita politického systému. Konaly se také volby do městského zastupitelstva. Probíhala rehabilitace nespravedlivě odsouzených a také odsun sovětského vojska i s rodinnými příslušníky z frenštátských kasáren. Svou činnost obnovily dříve zrušené spolky a organizace Junák, Pohorská jednota Radhošť a Sokol. Po dlouhé době byla uspořádána oslava na počest T. G. Masaryka, a to k jeho 140. výročí narození.⁴⁹

4. 2. Kulturní dění na Frenštátsku během normalizace

Výtvarné umění má na Frenštátsku dlouholetou tradici, která se pojí k rodáku z Trojanovic Janu Kneblovi. Tento sochař, malíř a grafik narozený roku 1866, je považován za zakladatele umělecké tradice na Valašsku.⁵⁰ Ta pokračovala také v období socialismu a překonala i nepříznivé události roku 1968. Většina frenštátských valašských umělců tíhla ke krajinomalbě a hledala svou inspiraci v malebné přírodě Beskyd. Po zahájení normalizace a znovunastolení vedoucí úlohy KSČ usilovali členové strany o obnovení socialistické kulturní politiky a zamezení liberalistických a oportunistických tendencí v kulturní činnosti. Tak jako v ostatních oblastech městské správy došlo i v kulturních zařízeních k očištění od nežádoucích pracovníků, kteří nepodporovali levicové smýšlení. Po roce 1972 byly také uskutečněny změny v radách osvětových besed jednotlivých obcí okresu Nový Jičín.⁵¹

---

⁴⁸ Ibidem, s. 6-8.

⁴⁹ SOKA Nový Jičín, fond MěNV Frenštát p. R., *Kronika města Frenštát pod Radhoštěm*, 1990, s. 5-15.

⁵⁰ Viz Eduard Vojtek (pozn. 6), s. 67.

⁵¹ Emil Prikryl, *Okres Nový Jičín. Budovatelské úspěchy lidu po roce 1945*, Ostrava 1978, s. 107, 109.

Velký význam v oblasti kultury měly národní výbory. Ty budovaly nová kulturní zařízení a dohlížely na průběh kulturního života, který směřovaly k prohlubování politických záměrů. Tyto výbory spolupracovaly se společenskými a zájmovými organizacemi.⁵² V červnu roku 1973 byla utvořena subkomise pro estetizaci prostředí ve městě podléhající komisi školství a kultury. Jejími členy se stali malíři Jiří Drozd a Jan Hrnčárek a sochař Karel Vašut.⁵³

Kultura ve městě se řídila podle jednotného plánu kulturně výchovné činnosti, který každoročně schvaloval MěNV na svém prvním zasedání v roce. Při této příležitosti MěNV hodnotil i plnění plánu předešlého. Většina kulturních akcí probíhala v domě kultury ROH, potom také v muzeu, kině a městské knihovně.⁵⁴ Pokud chtěl v té době profesionální umělec vystavovat, nahlásil svou výstavu nejprve národnímu výboru KNV. Ten ji musel schválit. A to většinou s velkým předstihem, aby ji organizátoři mohli umístit do ročního plánu. Zato amatérští umělci potřebovali pouze posudek odborné poroty a schválení od odboru kultury ONV. Ale oba, umělec profesionál i amatér, museli být členem organizace nebo nějakého kulturního zařízení, které pak jeho výstavu pořádalo.⁵⁵

O letních školních prázdninách Frenštát pod Radhoštěm každoročně pořádá výstavy umění z Valašska. Nejprve v prostorách ZDŠ Horní a od roku 1965 ve výstavní síni nově otevřeného domu kultury. Tyto výstavy získaly roku 1953 název Beskydský salón. Vystavovali na nich umělci z Frenštátu a okolí zaměřeni většinou na krajinomalbu. V rámci salónu se vždy pořádáno několik

---

⁵² Plénum ONV ke kultuře v okrese. Poslání kultury v naší společnosti, *Rozkvět. Okresní noviny Novojičínska* XXIV, 1972, č. 52, 29. 12., s. 1.

⁵³ Viz SOKA Nový Jičín Kronika 1969–1974 (pozn. 1), s. 237.

⁵⁴ Viz SOKA Nový Jičín, Kronika 1974–1981 (pozn. 3), s. 233.

⁵⁵ Eva Machovská, *Problematika kulturního života v Novém Jičíně v období 1969–1989* (bakalářská práce), Ústav hudební vědy FFMU, Brno 2012, s. 28.

výstav věnovaných konkrétním umělcům. V roce 1971 to byli například Jan Knebl, Antonín Strnadel, František Podešva, Jan Hrnčárek a Vlastislav Holub.⁵⁶

Výstavy místních umělců probíhaly také během školního roku. Týkaly se většinou výtvarníků starší generace nebo umělců již nežijících. Mezi ně patřil například Břetislav Bartoš, Vlastislav Holub, Jan Michna, Jan Hrnčárek, Karel Babinec, Karel Vašut, Marie Kněžková-Parmová a další. Jednou z výjimek byla výstava mladé frenštátské generace nazvaná *Výstava mladých*, pořádaná roku 1971 Klubem pracujících. Na ní vystavovali svá díla tři mladí amatérští malíři Jan Fuxa, Petr Poštulka a Pavel Strnadel.⁵⁷

Další výstavy probíhající v domě kultury a v městském muzeu se vztahovaly k oslavám a významným výročím. Můžu zde uvést několik příkladů. Například v roce 1970 *Život a práce sovětského lidu* v domě kultury, v muzeu pak výstava *Cestou bojů k vítězství*.⁵⁸ V roce 1972 probíhala výstava *Úspěchy SSSR při budování komunismu*⁵⁹ a roku 1981 výstava *Výtvarní umělci k 60. výročí KSČ*.⁶⁰ V rámci měsíce česko-sovětského přátelství zde vystavoval své grafiky národní umělec SSSR Vasil Kasijan.⁶¹

V roce 1980 v rámci kulturního domu ROH obnovil svou činnost Klub přátel výtvarného umění. Ten pořádal besedy s umělci, jejichž výstavy členové klubu shlédli a organizoval různé zájezdy do galerií a za památkami. Jeho předsedou se roku 1981 stal Pavel Strnadel.⁶² Ten rovněž vedl výtvarný kroužek, založený o tři roky později. Kroužek fungoval pravidelně každou středu a jeho členové svá díla vystavovali ve výstavní síni domu kultury ROH.⁶³ Další výtvarnou

---

⁵⁶ XV. beskydský salón, *Rozkvět. Okresní noviny Novojičínska* XXV, 1973, č. 32, 10. 8., s. 3.

⁵⁷ Viz SOKA Nový Jičín Kronika 1969–1974 (pozn. 1), s. 109–110.

⁵⁸ Ibidem, s. 20.

⁵⁹ Ibidem, s. 198.

⁶⁰ Umění současnosti. Výtvarní umělci k 60. výročí KSČ, *Rozkvět. Okresní noviny Novojičínska* XXXIII, 1981, č. 28, 16. 7., s. 2.

⁶¹ Viz SOKA Nový Jičín Kronika 1969–1974 (pozn. 1), s. 126.

⁶² Viz SOKA Nový Jičín, Kronika 1974–1981 (pozn. 3), s. 278.

⁶³ SOKA Nový Jičín, fond MěNV Frenštát p. R., *Kronika města Frenštát pod Radhoštěm*, 1982–1987, s. 138, 139.

organizací byl Klub výtvarníků založený roku 1987 z podnětu malíře Karla Babince. Mezi jeho členy patřili jak profesionální, tak i amatérští umělci. První výstavy pořádané Klubem výtvarníků v roce 1988 se účastnil Karel Babinec, Vlastislav Holub, Pavel Strnadel, Jan Hrnčárek, Karel Vašut, Jan Fuxa, František Konvička a Iva Fialová.⁶⁴

Kultura Frenštátska i v tomto období stále navazovala na své původní lidové tradice a sepjetí se zdejší krajinou, v níž umělci stále hledali svou největší inspiraci. A aby v tom pokračovali i umělci dalších generací, byla jako připomínka místních významných rodáků roku 1989 otevřena v obci Trojanovice stálá expozice Josefa, Bohumíra a Antonína Strnadlů v jejich rodné chalupě.⁶⁵

4. 3. Umělci Frenštátska v letech 1968–1989

Během normalizace zde působili především čtyři umělci střední generace pocházející z Frenštátska a jeho okolí. Jejich jména se vyskytují téměř na všech tehdejších výstavách konaných ve výstavní síni domu kultury a v prostorách frenštátského muzea. Svými díly zkrášlovali místa frenštátského regionu. Jsou to malíři Jiří Drozd, Jan Hrnčárek a Vlastislav Holub a sochař Karel Vašut. Všichni čtyři výtvarníci byli členy SČVU. Členství v tomto svazu jim umožňovalo dostávat veřejné zakázky, díky kterým mohli aktivně tvořit. U politických zakázek však většinou museli pracovat podle pokynů zadavatele, což omezovalo jejich tvůrčí svobodu.⁶⁶

4. 3. 1. Jiří Jaromír Drozd (1924–1984)

Jiří Jaromír Drozd se narodil v roce 1924 v Bordovicích. Talent zdědil po svém otci Františkovi, mistru dekorativního malířství. Po vyučení na Státní grafické škole v Praze, studoval na Vysoké uměleckoprůmyslové škole taktéž v Praze. Zde byl žákem profesora Antonína Strnadla. Současně studoval také

---

⁶⁴ SOKA Nový Jičín, fond MěNV Frenštát p. R., *Kronika města Frenštát pod Radhoštěm*, 1987, s. 67.

⁶⁵ Viz SOKA Nový Jičín, *Kronika 1989* (pozn. 46), s. 63.

⁶⁶ *Karel Vašut* (katalog), Frenštát pod Radhoštěm, 2004.

dějiny umění na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy. Podnikl několik studijních cest do zahraničí. Od roku 1966 žil v Praze, ale do Frenštátu se stále rád vracel. Ve své malířské tvorbě rozvíjel především téma beskydské krajiny. Mezi jeho oblíbené motivy patřil Radhošť, Javorník, Horečky a Soláň. Zobrazoval ale také ostravskou krajinu a pohraničí, kde žil v letech 1945–1954.⁶⁷ Vedle krajin maloval i portréty a zátiší. Jeho malířský projev se vyznačuje živým rukopisem, plošným zobrazením, přísnou architektonickou skladbou a prostými náměty, ve kterých zobrazoval svůj vztah k rodnému kraji. Věnoval se také grafice, v níž pracoval především technikou barevné litografie. Ilustroval mimo jiné dvě knihy Bohumíra Četyny⁶⁸ *Vítězství nad Avary* a *Živly*. Z jeho další tvorby je třeba zmínit i díla spojená s architekturou. Realizoval například dvě sgrafita v SPŠE ve Frenštátě pod Radhoštěm – *Studenti* z roku 1957 a mozaiku *Slunovrat* na obchodním domě Kyčera roku 1978. Malíř Jiří Drozd vystavoval na mnoha společných výstavách pořádaných v novojičínském okrese a zorganizoval zde také několik výstav samostatných. V roce 1981 byla uspořádána rozsáhlá výstava jeho tvorby v Žerotínském zámku v Novém Jičíně.⁶⁹

4. 3. 2. Jan Hrnčárek (1918–2009)

Narodil se ve Fryčovicích roku 1918, ale od roku 1948 žil ve Frenštátě pod Radhoštěm a svůj ateliér měl na Prostřední Bečvě. V rámci svých studií nejprve navštěvoval uměleckou školu v pražském Mánesu, kde se učil u profesora Vladimíra Sychry, Josefa Lieslera a Vojtěcha Tittelbacha. Mezi lety 1945 až 1950 studoval na Akademii výtvarných umění v Praze v krajinářské speciálce Otakara Nejedlého, a zároveň studoval i na FF UK.⁷⁰

---

⁶⁷ Viz Eduard Vojtek (pozn. 6), s. 69-70.

⁶⁸ Vlastním jménem Bohumír Strnadel, prozaik a rodák z Frenštátu pod Radhoštěm, byl bratrem malíře Antonína Strnadla. Četyna byl jeho pseudonym.

⁶⁹ *Výtvarní umělci Vsetínska a Novojičínska dnešku* (kat. výst.), Okresní vlastivědné muzeum v Novém Jičíně a Vsetíně 1982.

⁷⁰ Libor Knězek, *Spisovatelé a výtvarníci zpod Radhoště. Z uměleckých tradic Frenštátska*, Brno 2000, s. 33-34.

Jan Hrnčárek byl výhradně krajinář, přičemž maloval především krajinu beskydskou. Jeho nejčastějšími motivy byly Hukvaldy, Radhošť a Soláň. Své krajiny maloval realisticky se snahou dokumentovat krásu přírody. Postupně se oprošťuje od vnější popisnosti a rozvolněným rukopisem zachycuje harmonicky působící krajiny s nádechem lyričnosti, *Jabloňový sad* (1950), *Zimní krajina* (1952), *Večer v Beskydech* (1970). Vedle oleje, tempery a akvarelu užíval také techniku litografie.⁷¹ Podnikl řadu studijních cest do zahraničí a při jednom ze svých pobytů se ve Švýcarsku seznámil s malířem Oskarem Kokoschkou.⁷² V roce 1973 proběhla ve Frenštátě pod Radhoštěm výstava Hrnčárkových obrazů k výročí jeho pětapadesátých narozenin. Při této příležitosti mu byla zároveň udělena krajská cena za vyzrálé umělecké dílo.⁷³ Společně s dalšími umělci vystavoval i na Beskydských salónech pořádaných ve Frenštátě každoročně o velkých prázdninách.⁷⁴

4. 3. 3. Vlastislav Holub (*1925)

Vlastislav Holub pochází z Lichnova, kde se narodil roku 1925. Za svým vzděláním odešel do Prahy. Nejprve navštěvoval Státní grafickou školu a od roku 1948 studoval na AVU u profesora Vladimíra Sychry, a poté ve speciálce Karla Mináře. Po studii přišel zpět do rodného kraje. Od poloviny 50. let začíná vystavovat na společných výstavách v novojičínském okrese, Ostravě i v zahraničí. Uspořádal také několik samostatných výstav. Účastnil se frenštátských Beskydských salónů, byl jedním ze zakládajících členů frenštátského Klubu výtvarníků.⁷⁵

Vlastislav Holub byl malířem figur, portrétů, krajin a zátiší. Zabýval se i monumentální tvorbou ve spojení s architekturou. Inspirací pro něj byla tradice české realistické malby. Ve své počáteční tvorbě rád maloval portréty krajanů

---

⁷¹ Viz Výtvarní umělci Vsetínska a Novojičína dneška (pozn. 68).

⁷² Viz Eduard Vojtek (pozn. 6), s. 71.

⁷³ Viz SOkA Nový Jičín Kronika 1969–1974 (pozn. 1), s. 256-257.

⁷⁴ Ibidem, s. 126.

⁷⁵ *Vlastislav Holub. Malířská tvorba* (kat. výst.) Okresní vlastivědné muzeum v Novém Jičíně 1980.

nebo dělníky a obyčejné lidi při práci. V těchto lidech viděl typ valašského člověka poznamenaného tvrdou prací a těžkým životem. Jako příklad obraz *Setí* z roku 1969. Barvy na svá plátna nanáší Vlastislav Holub v hutných pastách a snaží se vyjádřit vnitřní charakteristiku portrétované osoby. Častým motivem Holubových krajin je jeho rodná obec Lichnov, kterou často zobrazuje v různých ročních dobách, *Poslední sníh* (1976). V krajinomalbě, portrétech i zátiší většinou užívá přírodní barvy, v nichž převažují modrozelené tóny. To můžeme vidět na obraze *Pohled z okna* z roku 1980. Mezi jeho další činnost patří dekorativní monumentální tvorba prováděná v technikách mozaiky, sgrafita, štukolustra a art protisu, která zdobí veřejné budovy frenštátského regionu.⁷⁶

4. 3. 4. Karel Vašut (1929–2005)

Frenštátský rodák Karel Vašut se narodil v roce 1929 jako nejmladší syn v chudé hornické rodině. Svůj talent projevil velmi brzy. Kreslit a modelovat zkoušel již na základní škole, ve čtrnácti letech měl možnost navštěvovat frenštátskou hrncírnu. Tam také poprvé viděl díla sochaře Jana Knebla. Jeho rostoucího talentu si všiml i sochař Vincent Makovský. Ten jej doporučil na dodatečné zkoušky na Umělecko-průmyslovou školu ve Zlíně a mladý Karel Vašut tak začal studovat kamenosochařství u profesora Jana Kavana. Po ukončení umělecko-průmyslové školy navštěvoval ateliér Jana Laudy na AVU v Praze, kde absolvoval v roce 1954 a díky získanému stipendiu pak studoval další dva roky. Poté získal ještě další stipendium a zůstal tak na akademii až do roku 1957. Když dokončil studium, odešel zpět do rodného Frenštátu. Stal se členem SČVU v Ostravě, což mu společně s jeho realisticky zaměřenou tvorbou vyhovující požadavkům doby umožnilo získávat zakázky. Účastnil se celostátních a krajských soutěží a vystavoval na společných i samostatných výstavách.⁷⁷

---

⁷⁶ Ibidem.

⁷⁷ Viz Karel Vašut (pozn. 65).

Karel Vašut tvořil podobizny rodiny a známých, ale i řadu portrétů významných osobností a politiků. Frenštátsko i jeho okolí zdobí mnoho Vašutových děl z oblasti monumentální tvorby. V ní se věnoval několika tématům. Vytvářel práce historické, s náměty rodiny, míru a práce i sochy žen a dívek. Mohu zde uvést několik příkladů těchto děl. *Pamětní deska Břetislavu Bartošovi* (1977) a *Památník dělnického hnutí* (1978) v Parku Osvobození ve Frenštátě pod Radhoštěm, *Partyzánská hlídka* v Trojanovicích (1985), *Pieta* (1989) na frenštátském hřbitově. Karel Vašut vytvořil také rozsáhlou medailérskou tvorbu.⁷⁸

---

⁷⁸ Ibidem.

5. Pavel Strnadel

Pavel Strnadel se narodil ve Frýdku Místku 17. září roku 1951. K malířství tíhnul už v dětství, jelikož jeho otec i strýc se umění věnovali jako výtvarníci amatéři. S otcem také jezdil za uměním do Prahy. Svůj malířský talent rozvíjel již během školní docházky na Základní škole Tyršově ve Frenštátě pod Radhoštěm, a to díky podpoře a vedení učitele Františka Smetany, který mu v rámci pracovní a výtvarné výchovy zadával překreslování reprodukcí uměleckých děl. V té době také navštěvoval ateliér akademického sochaře Karla Vašuta, který jej podporoval i později na střední škole. Jinou možnost rozvoje výtvarného umu neměl, jelikož se školy s výtvarným zaměřením v novojičínském kraji teprve formovaly.⁷⁹ Po absolvování základní školy se neúspěšně hlásil na Umělecko-průmyslovou školu v Brně. Nakonec nastoupil na gymnázium ve Frenštátě pod Radhoštěm, kde úspěšně maturoval v roce 1970.⁸⁰ Během jeho středoškolského studia propukly události, které na dlouhou dobu změnila situace panující v Československu. Mohl to vidět na vlastní oči, jelikož 21. října 1968 pobýval s otcem v Praze. Měl tehdy pouhých sedmnáct let a bylo to pro něj velmi matoucí a chaotické období. I tak byl však schopen reagovat. Jako vyjádření odporu se vstupem sovětských vojsk na území Frenštátu pod Radhoštěm a dalších měst Československa kreslil karikatury a plakáty, jimiž dával najevo svůj nesouhlas.⁸¹

Poté co se v Praze nedostal na Akademii výtvarných umění ani na Umělecko-průmyslovou školu, zůstal rok v Praze, kde bydlel u své tety a pracoval v tiskárně Mír. Tato práce pro něj měla velký přínos. Jednak v tom, že se seznámil s tiskařským řemeslem, dělal zkušební soutisky, ale poznal i nové techniky, jako lept, autotypie či chemigrafie. Tato práce jej zároveň inspirovala k vytvoření několika vlastních ilustrací, kterým se věnoval v pozdější době.

---

⁷⁹ Viz příloha 1.

⁸⁰ Viz Jan Veselý - Simona Grznárová (pozn. 9), s. 6.

⁸¹ Viz příloha 1.

Žádné z nich bohužel nebyly knižně realizovány. Inspirací pro něj byla i samotná Praha, která jej pohltila svou atmosférou, historií i koncentrací památek.⁸² Kromě práce v tiskárně navštěvoval výtvarné kurzy malíře Františka Nedvěda. Z Prahy po roce odešel studovat na Katedru výtvarné výchovy Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Během studia absolvoval vojenskou službu.⁸³ Do Prahy se však vracel i během studií v Olomouci. Společně s profesorem Františkem Dvořákem jezdili na výstavy a do ateliérů umělců.⁸⁴

Od roku 1976 do roku 1980 působil jako odborný asistent na Katedře výtvarné výchovy Pedagogické fakulty v Ostravě. Učil kresbu a grafiku. Toto období bylo pro něj náročné, jelikož bydlel ve Frenštátě a musel do Ostravy denně dojíždět. Trávil tak velkou část dne cestováním a doma skoro nebyl. Takže když dostal možnost učit na Lidové škole umění v Příboře, neváhal a Pedagogickou fakultu opustil. V roce 1980 začal učit na LŠU⁸⁵ ve Frenštátě pod Radhoštěm, v témže roce byl zaevidován u Českého fondu výtvarných umění, což mu umožnilo v rámci galerie Dílo vystavovat svá díla, poté co prošly komisí, na výstavách fondu.⁸⁶ Téhož roku došlo ve Frenštátě k obnovení KPVU, za jehož předsedu byl zvolen.⁸⁷ Protože ale Pavel Strnadel nebyl pracovníkem muzea, v němž se aktivita klubu především odehrávala, zasahoval do jeho činnosti jen zvenčí. Účastnil se akcí i jejich organizace. Jako hlavní aktivitu klub pořádal besedy s autory výstav pořádaných v muzeu, které přímo v muzeu organizoval Jiří Klučka. Tyto akce byly přínosné nejen pro členy klubu, ale i pro samotného autora dané výstavy, jelikož měl možnost konfrontovat svou tvorbu přímo s divákem. Mohl si vyslechnout názory na své dílo a sám se k němu vyjádřit. Členem se mohl stát kdokoli, kdo měl zájem a ten byl poměrně velký. Dále pořádal klub také zájezdy za výstavami do jiných měst a do ateliérů umělců i za

---

⁸² Ibidem.

⁸³ Viz Jan Veselý - Simona Grznárová (pozn. 9), s. 7.

⁸⁴ Viz příloha 1.

⁸⁵ Po revoluci v roce 1989 byl název školy změněn na Základní uměleckou školu

⁸⁶ Viz příloha 1.

⁸⁷ Viz SOKA Nový Jičín, Kronika 1974–1981 (pozn. 3), s. 236.

památkami. V roce 1985 například podnikli zájezd na výstavu Antonína Strnadla do Prahy.⁸⁸ Kromě výchovy nových výtvarných talentů frenštátské mladé generace na LŠU, nastoupil roku 1983 i jako učitel výtvarné výchovy na frenštátském gymnáziu. Tam působil s krátkou pauzou mezi lety 1984–1990 až do června 2014.⁸⁹ Dnes už učí pouze jednou týdně na ZUŠ ve Frenštátě pod Radhoštěm. Roku 1994 se stal řádným členem Muzejní a vlastivědné společnosti ve Frenštátě pod Radhoštěm.⁹⁰

5. 1. Studijní léta

Strnadlova studia na FF UP v Olomouci v letech 1971–1976 byla vedena osobnostmi Františka Nováka, Václava Navrátila, Miroslava Štolfy, Aljo Berana a dalších.⁹¹ A to v době, kdy v republice již plně probíhala normalizace poměrů. Proto mohl na vlastní oči vidět změny, které na vysokých školách probíhaly. Studenti mezi sebou vytvářeli skupinky, někteří učitelé museli opustit svou profesi a ze školy odejít, a to nejen z katedry výtvarné výchovy, ale i z jiných kateder. Tento osud postihl i teoretika umění a tehdejšího vedoucího katedry výtvarné výchovy, Václava Zykunda. Ten se pokoušel o vytvoření svobodnějšího pohledu na výtvarnou výchovu, v roce 1971 napsal *Stručné dějiny moderního malířství*.⁹² Tato kniha sloužila jako učebnice, která umožňovala jeho žákům seznámit se s moderním světovým malířstvím, s nímž se v Československu nesetkali. Po roce 1972 byl nucen univerzitu opustit a věnoval se vlastní práci, publikovat mohl pouze pod cizími jmény. Václav Zykund byl také zakladatelem surrealistické skupiny Ra.⁹³ I přes panující situaci měli

---

⁸⁸ Viz příloha 1.

⁸⁹ Viz Jan Veselý - Simona Grznárová (pozn. 9), s. 7-8.

⁹⁰ Viz příloha 3.

⁹¹ Viz Pavel Strnadel. Z malířské tvorby (pozn. 8).

⁹² Václav Zykund, *Stručné dějiny moderního malířství*, Praha 1971.

⁹³ <http://www.phil.muni.cz/fil/scf/komplet/zykmnd.html>, vyhledáno 19. 11. 2014.

studenti katedry výtvarné výchovy možnost studovat moderní umění a škola si zachovala určitou svobodu.⁹⁴

Během studií měl na mladého Pavla Strnadla vliv především malíř Miroslav Štolfa, který na katedře vyučoval malbu. Štolfa se zabýval tematikou civilizační krajiny a technických vynálezů a své studenty bral na výtvarné kurzy do Třineckých železáren. Toto prostředí Pavla Strnadla velmi zaujalo a začal se krajinou průmyslu a města zabývat. Nakonec je zpracoval i jako téma své diplomové práce, v níž znázorňoval prostředí různých nádraží. Jako součást práce napsal i pojednání o Skupině 42 a jejích členech, kteří se také zabývali civilizační krajinou.⁹⁵ Kromě kresby a malby se studenti výtvarné výchovy učili i modelování, architekturu a další předměty. Měli možnost vyzkoušet si i malířskou praxi a účastnit se společných výstav. Díky tomu byl Pavel Strnadel po absolvování studia plně připraven věnovat se výtvarné i pedagogické činnosti na profesionální úrovni a nastoupil jako odborný asistent na Pedagogickou fakultu v Ostravě.⁹⁶

5. 2. Výtvarná tvorba v letech 1970–1989

V letech 1968–1989 se Pavel Strnadel věnoval převážně tematice průmyslu, města a krajiny určitým způsobem poznamenané člověkem a jeho výtvary. Můžeme v ní ovšem najít i obrazy s motivy kouzelnických a cirkusových zátiší, portréty a v neposlední řadě také ilustrace inspirované ruskými spisovateli a pohádkami. Téma průmyslové krajiny jej zaujalo již během vysokoškolských studií v 70. letech. Tehdy našel zdroj inspirace v prostředí Třineckých železáren během školních exkurzí. Ty byly podnětem pro namalování řady pastelů a olejomalb. Na svých obrazech znázorňoval technické konstrukce, pracovní stroje a tovární budovy.⁹⁷ Dalším opět technickým motivem tohoto raného

---

⁹⁴ Viz příloha 1.

⁹⁵ Ibidem.

⁹⁶ Ibidem.

⁹⁷ Viz Pavel Strnadel. Městská krajina (pozn. 4).

období bylo nádraží. Tento námět jej provázel až do konce studia a byl i tématem jeho diplomové práce. Aby toto prostředí mohl věrně a realisticky ztvárnit procházel různá nádraží, dělal si přípravné kresby, skici budov, hlásek a kolejí, pořizoval černobílé fotografie. Tento získaný materiál pak ve svém ateliéru přetvářel do konečné podoby prostřednictvím oleje a pastelu.⁹⁸ Průmyslové krajině se věnoval i nadále během působení na univerzitě v Ostravě. Prostředí tohoto průmyslového města k tomu přímo vybízelo. V obraze *Továrna* z roku 1977 [1] se snaží zachytit nejen vnější podobu, ale i její vnitřní dění. Pro větší efektivnost užívá rozvolněného rukopisu a kontrastně pracuje s bílou barvou, která na určitých místech poutá pohled diváka.

Na začátku 80. let, kdy začal pracovat a realizovat se ve Frenštátě pod Radhoštěm, se pro něj největší inspirací stává samotné město, jeho skryté uličky, zákoutí, domy a továrny a dál tak ve své tvorbě rozvíjel civilizační městskou krajinu. Snažil se zachytit mizící krajinu starého Frenštátu, který od té doby prošel rozsáhlou přestavbou. To v jeho tvorbě zaujímá místo po celá 80. léta.⁹⁹ *U čistírny* (1980) [2], *Periferie* (1982) [3], *Na dvorku* (1986) [4]. V rámci tvůrčího stipendia na téma průmysl ve Frenštátě pod Radhoštěm, jenž mu udělil Český fond výtvarného umění v roce 1982 a proměny frenštátské krajiny v roce 1984, vytvořil Pavel Strnadel řadu obrazů s tematikou výstavba Dolu Frenštát.¹⁰⁰ Prostředí rozestavěných dolů a pracovní dění jej fascinovalo. Ve stavebních strojích spatřoval umělecké objekty a sochy majestátně se tyčící v krajině. Vznikla tak série pastelů a olejů, v nichž se pomocí barev snažil zachytit atmosféru staveniště, jeho tajemnost a světelné dění.¹⁰¹ *Výstavba Dolu Frenštát I* (1983) [5], *Výstavba Dolu Frenštát V* (1983) [6], *Z výstavby dolu* (1983) [7], *Výstavba Dolu Frenštát I* (1985) [8].

---

⁹⁸ Viz příloha 1.

⁹⁹ Viz Ohlédutí. Pavel Strnadel (pozn. 8)

¹⁰⁰ Viz Pavel Strnadel. Z malířské tvorby (pozn. 7).

¹⁰¹ Viz příloha 1.

Kolem poloviny 80. let se v záběru tvorby Pavla Strnadla objevuje nový motiv inspirovaný prostředím cirkusů, kolotočů a lunaparků. Vytváří zátiší s kouzelnickými a technickými rekvizitami.¹⁰² I tyto obrazy ze sebe vyzařují tajemnou až mystickou atmosféru, které dosahuje pomocí hry světla a stínů a užitím kontrastů. Některé zachycované předměty zjednodušuje a deformuje. *Rekvizity I* (1980) [9], *Cirkus* (1984) [10], *Kouzelnické zátiší I* (1985) [11], *Na pouti* (1985) [12]. Toto téma rozvíjí i v dalších desetiletích. Pavel Strnadel se v 80. letech věnoval i ilustrační tvorbě. A to převážně ilustracím k dílům ruských realistů a velikánů 19. století jako je Nikolaj Vasiljevič Gogol, Anton Pavlovič Čechov či Lev Nikolajevič Tolstoj, ale také k českým pohádkám.¹⁰³ Ruským spisovatelům se nevěnoval z důvodu vyjádření podpory levicové kultury, ale protože jej tato literatura přitahovala, a to především detailním popisem nejen příběhu, ale také prostředí, v němž se odehrává a všemožných drobností včetně oblečení hrdinů. V těchto drobných kresbách uplatnil zkušenosti získané v pražské tiskárně Mír, kde pracoval ještě před studií na vysoké škole.¹⁰⁴ *A. P. Čechov – Dostaveníčko* (1984) [13], *L. N. Tolstoj – Zamyšlení* (1984) [14], *K. J. Erben – Dlouhý, široký a bystrozraký* (1989) [15]. Projevuje se zde jeho kresebná pečlivost, realističnost a smysl pro detail. Dále se v kresbě věnoval také komorním portrétům, převážně ženským. *Loučení* (1985) [16]. I tady využívá světelného dění. V menší míře se věnoval také krajinám, ve kterých usiloval o zachycení daného okamžiku. *Krajina I* (1983) [17], *Krajina II* (1983) [18]. Tématu krajiny, především Beskydům a okolí Frenštátu pod Radhoštěm, se intenzivně věnoval ve své pozdější tvorbě, snažil se zachytit, jak se tato krajina během let postupně proměňovala.¹⁰⁵

V počáteční tvorbě Pavla Strnadla spadající do let 1970–1989 je jasně citelná inspirace skupinou 42 a jejími členy Františkem Hudečkem, Františkem

---

¹⁰² Ibidem.

¹⁰³ Viz Pavel Strnadel. Z malířské tvorby (pozn. 7).

¹⁰⁴ Viz příloha 1.

¹⁰⁵ Viz Ohlédutí. Pavel Strnadel (pozn. 8)

Grossem, Kamilem Lhotákem a dalšími, ale také Miroslavem Štolfou. Stejně jako jejich námětem bylo současné město, dění v něm a člověk jako jeho součást (například obraz *Člověk-stroj* od Františka Grosse, *Nádraží s větrným mlýnem* od Františka Hudečka nebo *Krajina XX. století* od Kamila Lhotáka) i Pavel Strnadel rozvíjí téma civilizační krajiny. Inspiruje se nejen tématem, kterým se skupina těchto umělců zabývá, ale také způsobem malby, užitím barevnosti, liniemi a světlem. Tyto znaky můžeme dobře vidět například na obraze *Ve městě* (1978) [19]. Nesnaží se však jejich díla napodobovat, slouží mu pouze jako podnět k vlastní tvorbě. Jeho obrazy nejsou tak „technické“ jako je tomu například u Grosse, ale snaží se technické a průmyslové motivy poetizovat a vytvořit harmonické prostředí. Využívá pracovní stroje a průmyslové prostředí k vytvoření rozjímavé, tajemné krajiny. Toto téma pro něj zůstává inspirativní nejen během studia vysoké školy, ale i v pozdějších 80. letech, kdy ztvárňuje prostředí Frenštátu pod Radhoštěm.¹⁰⁶ Z obrazů *Město* (1985) [20] a *Město* (1985) [21] až magicky vyzařuje světlo a vytváří tak mystickou atmosféru plující nad městem a jeho budovami.

Ve své tvorbě nejčastěji užíval formu pastelu a stejná technika u něj zůstává dominantní dodnes. Někdy v ní převládá linka jindy barevné plochy. Prostřednictvím pastelů se snaží zobrazit impresi, zachytit prchavost okamžiku zobrazované krajiny. Využívá zářivosti pastelů. A aby to ještě více zdůraznil, vybírá výrazné barvy. Z *výstavby dolu* (1985) [22]. Touto technikou zpracovával v 80. letech i téma zátiší, cirkusového prostředí, kolotočů a ilustrace. *Noc s Hamletem* (1984) [23], *Zátiší z vojenského ležení* (1985) [24], *U kolotočů* (1985) [25], *Cirkus* (1985) [26], *Ilustrace – Představy* (1989) [27]. Občas také kombinuje pastel s jinými technikami, vytváří koláže nebo určité partie a linie na obraze dokresluje tuší, čímž vznikají zajímavé kompozice.¹⁰⁷ *Vzpomínka* (1989) [28]. Další technika, kterou ve své počáteční tvorbě ve větší míře užíval, a to

---

¹⁰⁶ Viz Pavel Strnadel. *Městská krajina* (pozn. 4).

¹⁰⁷ Viz příloha 1.

především na vysoké škole a při práci na tvůrčím stipendiu v první polovině 80. let, je olej. Jeho olejomalby se oproti pastelům poněkud liší. Vyznačují se jemnější a tmavší barevností a častěji v nich převládají zemité tóny. *Slezan* (1979) [29], *Výstavba Dolu Frenštát II* (1985) [30], *Výstavba Dolu Frenštát III* (1985) [31], *Výstavba Dolu Frenštát IV* (1985) [32]. V menší míře používá také tempery či akvarel. *Krajina* (1973) [33].

Svou práci zakládá na pečlivé kresbě. Zaměřuje se na detaily, které chce co nejrealističtěji zachytit, někdy zachází až do technické kresby. Přestože se jeho styl postupem doby rozvolňuje a ke konci 80. let a převážně pak v pozdější tvorbě jsou jeho obrazy stále expresivnější, i nadále jeho malba zůstává více méně realistická.¹⁰⁸ V některých případech ovšem značně zjednodušuje a deformuje tvary, jako například v kompozici *Koncert* (1989) [34], která působí tajemně a díky užití výrazné červené plochy až expresionisticky. Tvary modeluje pomocí barev a světla. Často využívá různých barevných a světelných kontrastů. Například kontrast komplementární v podání barvy červené a zelené v obraze *Slezan II* (1979) [35] a *V kadeřnictví* (1985) [36] nebo modré a oranžové *U švadleny* (1987) [37]. Také kontrast kvantitativní. *U přejezdu* (1978) [38] a ilustrace *I. S. Turgeněv – První láska* (1989) [39].

Témata, která jsem zde uvedla, v jeho pozdější tvorbě mizí a střídá je krajina Frenštátska a její proměny, na kterých pracuje od roku 1996. V současné době vytváří i figurální kompozice. I přes dobu a poměry, které v ní panovaly, nebyl Pavel Strnadel společností nijak ovlivněn ve výběru témat ani způsobu malby. Maloval od srdce to, co mu bylo blízké a co ho oslovovalo bez ohledu na to, jestli se jeho práce bude líbit i ostatním. A i když se průmyslová krajina, která byla jeho oblíbeným námětem, může zdát jako téma budovatelské, maloval jej pouze ze svého zájmu, jelikož ho tato krajina přitahovala a fascinovala.¹⁰⁹

---

¹⁰⁸ Viz Pavel Strnadel. Z malířské tvorby (pozn. 7).

¹⁰⁹ Viz příloha 1.

5. 3. Výstavní činnost v letech 1970–1989

První veřejnou výstavou, které se Pavel Strnadel zúčastnil ještě jako mladý malíř amatér, bez výtvarného vzdělání, byla výstava tří mladých frenštátských výtvarníků v roce 1971. Uskutečnila se ve výstavní síni DK ROH za podpory tehdejšího ředitele frenštátského gymnázia profesora Vladimíra Plachého, pronesl i zahajovací řeč. Vladimír Plachý byl jedním z těch, kteří Pavla Strnadla povzbuzovali v jeho výtvarném snažení.¹¹⁰ Společně s ním vystavoval Petr Poštulka a Ing. Jan Fuxa. Všichni tři mladí malíři byli absolventi frenštátského gymnázia, čili neměli žádné umělecké vzdělání. O to více návštěvníky výstavy, kteří přišli v hojném počtu, udivovala kvalita jejich děl. Pavel Strnadel zde prezentoval své oleje a pastely s náměty krajin, zátiší, portrétů i ilustrací.¹¹¹ Během svého studia na Katedře výtvarné výchovy FF UP v Olomouci se účastnil řady výstav společně se svými spolužáky. Prezentoval především díla inspirovaná návštěvami Třineckých železáren a civilizační krajinou malířů Skupiny 42. Ke konci 70. let, při svém působení na Pedagogické fakultě v Ostravě se jeho díla objevovala na výstavách, které tato univerzita pořádala.¹¹²

V 80. letech započala jeho bohatá výstavní činnost v novojičínském kraji. Účastnil se jednak společných výstav umělců okresu Nový Jičín pořádaných na počest tehdejších významných výročí a událostí, například *Výstava současné tvorby – 9. společná výstava výtvarných umělců okresu Nový Jičín k 40. výročí osvobození* v Okresním vlastivědném muzeu v Novém Jičíně v roce 1985, dále vystavoval i v rámci umělců severomoravského kraje evidovaných u ČFVU, které proběhly v Novém Jičíně i ve Frenštátě pod Radhoštěm.¹¹³ Na výstavě *Proměny krajiny Frenštátska* pořádané v roce 1984 jako výsledky tvůrčích stipendií udělených ČFVU, prezentoval své obrazy a kresby inspirované proměnami

---

¹¹⁰ Ibidem.

¹¹¹ Viz Alb. Zb. (pozn. 2).

¹¹² Viz příloha 1.

¹¹³ Viz Ohlédutí. Pavel Strnadel (pozn. 8).

frenštátské krajiny. Podnětem pro udělení těchto stipendií byl začátek výstavby dolu. Z vystavených děl to byly právě pastely Pavla Strnadla, které zadané téma nejlépe zachytily. Patřil mezi ně například obraz *Výstavba Dolu Frenštát* (1983).¹¹⁴ *Vystavoval* také na první společné výstavě klubu výtvarníků v roce 1988 spolu s dalšími členy Janem Hrnčárkem, Karlem Vašutem, Vlastislavem Holubem a dalšími.¹¹⁵ Kromě účasti na společných výstavách uspořádal i řadu výstav samostatných ve Frenštátě pod Radhoštěm, Příboře, Novém Jičíně i Ostravě, na kterých prezentoval průřez svou tvorbou.¹¹⁶ K některým z nich vyšel krátký katalog.

---

¹¹⁴ jk [Jiří Klučka], Proměny krajiny Frenštátska, *Stator. Noviny zaměstnanců k. p. MEZ Frenštát p. R. nositele řádu práce XXXV, 1984, č. 10, 27. 10., s. 4.*

¹¹⁵ [ev], Podnětná výstava, *Stator. Noviny zaměstnanců k. p. MEZ Frenštát p. R. nositele řádu práce XXXIX, 1988, č. 5, 30. 5., s. 4.*

¹¹⁶ Viz Ohlédutí. Pavel Strnadel (pozn. 8).

6. Závěr

Tvorba Pavla Strnadla v letech 1968–1989, které byla tato práce věnována, se zaměřovala převážně na průmyslovou a civilizační tematiku, čímž obohatila umění frenštátského regionu, jehož tehdejší umělci se zaměřovali spíše na malebnou krajinu Beskyd a náměty z přírody. Přesto má s tehdejšími frenštátskými malíři společné tónování k vytváření poetizované krajiny. Kromě malíře samotného se práce zabývala i historií doby a politickou situací, jež v ní panovala. Dále také kulturním děním ve Frenštátě pod Radhoštěm a jeho okolí a čtyřem umělcům, kteří zde tehdy nejvíce působili a podíleli se na zkrášlování svého okolí.

Doba panující během této periody malířovy tvorby nebyla pro mnoho umělců příliš snadná. Mnozí z nich se museli podřizovat vnějšímu diktátu ze strany politiky, byli omezováni nebo nemohli veřejně vystavovat či získávat větší zakázky. Jak již bylo řečeno, Pavla Strnadla však tato situace příliš neovlivnila. Neměla vliv na jeho malířský styl ani na témata, jimž se věnoval. Maloval vždy to, co ho zaujalo a neohlížel se na to, zda bude jeho dílo vyhovovat požadavkům společnosti či zda si je od něj někdo zakoupí. Zabýval se tématy, která mu byla blízká, přitahovala ho a nějakým způsobem obohacovala. Ať už prostředím průmyslu v Tříneckých železárnách, civilizační krajina inspirovaná Ostravou a Frenštátem, kde probíhala výstavba dolů či jeho kouzelnická zátiší a obrazy s náměty cirkusů a kolotočů. Všechny tyto náměty se vyznačují tajemností a mystickou atmosférou, kterou vytváří pomocí techniky pastelu. Pavel Strnadel vystudoval výtvarnou výchovu na FF UP v Olomouci, kde se seznámil s moderním světovým uměním i uměním českým, v němž se inspiroval především průmyslovými a technickými motivy, které ve 40. letech rozvíjela Skupina 42 i Miroslav Štolfa, který jej k tomuto tématu přivedl. Vyzkoušel si praxi a následně v tomto oboru mohl pracovat a napomáhat tak k výchově dalších generací mladých výtvarníků. Aktivně se také podílel na rozvoji

kulturního života ve Frenštátě pod Radhoštěm. Jednak prostřednictvím výstav, jež pořádal, působením v klubu přátel výtvarného umění, který běžným občanům města, zajímajícím se o umění, umožňoval bližší seznámení s výtvarným uměním a v neposlední řadě vedením výtvarného kroužku v Lidové škole umění ve Frenštátě pod Radhoštěm.

Doufám, že má práce bude přínosem pro kulturní historii Frenštátu pod Radhoštěm, a že napomůže k tomu, aby na tuto oblast zaměřilo svou odbornou pozornost více badatelů, jelikož je zde mnoho dalších zajímavých témat a talentovaných umělců, kteří si jistě zaslouhují podrobnější odborné zpracování. Do budoucna bych se i já nadále ráda věnovala tématice výtvarného umění na Frenštátsku a případně zpracovala život a dílo Pavla Strnadla až do dnešní doby. Jeho tvorba a zaměření je dnes poměrně odlišná od období, jímž se zabývám v této práci, i když se od svých počátků úplně neodvrátil.

7. Poznámky

- ¹ SOkA Nový Jičín, MěNV Frenštát p. R., *Kronika města Frenštát pod Radhoštěm*, 1969–1974, s. 109-111.
- ² Al. Zb. [Alois Zbavitel], Frenštátský svátek mladých, *Rozkvět. Okresní noviny Novojičínska XXIII*, 1971, č. 36, 17. 9., s. 2.
- ³ SOkA Nový Jičín, fond MěNV Frenštát p. R., *Kronika města Frenštát pod Radhoštěm*, 1974–1981, s. 193.
- ⁴ Pavel Strnadel. *Městská krajina* (kat. výst.), Dům kultury ROH, Frenštát pod Radhoštěm, 1979.
- ⁵ Viz SOkA Nový Jičín, *Kronika 1974–1981* (pozn. 3), s. 236.
- ⁶ Eduard Vojtek, Výtvarné umění na Frenštátsku, in: Jan Hanák (red.), *Vlastivědný sborník okresu Nový Jičín*, 1981, s. 73.
- ⁷ Pavel Strnadel. *Z malířské tvorby* (kat. výst.), Okresní vlastivědné muzeum Nový Jičín 1986.
- ⁸ *Ohlédnutí. Pavel Strnadel. Z malířské tvorby* (kat. výst.), Muzeum ve Frenštátě pod Radhoštěm, 2008.
- ⁹ Jan Veselý - Simona Grznárová, *Frenštátský výtvarník Pavel Strnadel* (seminární práce), Frenštát p. R. 2005.
- ¹⁰ Milan Otáhal, *Opoziční proudy v české společnosti 1969–1989*, Praha 2011, s. 15.
- ¹¹ Milan Otáhal - Alena Nosková - Karel Bolomský (ed.), *Svědectví o duchovním útlaku 1969–1970. Dokumenty*, Praha 1993, s. 9-10.
- ¹² Petr Čornej et al., *Kdy, kde, proč & Jak se stalo v českých dějinách. Sto událostí, které dramaticky změnily naši historii*, Praha 2001, s. 406.
- ¹³ Ibidem, s. 407-408.
- ¹⁴ Viz Milan Otáhal, (pozn. 10), s. 15-17.
- ¹⁵ http://www.totalita.cz/txt/txt_pouceni.php, vyhledáno 30. 11. 2014.
- ¹⁶ Viz Petr Čornej et al. (pozn. 12), s. 410-411.

¹⁷ *Prohlášení Charty 77* zdůrazňovalo, že neinicuje opoziční politickou činnost a nezakládá vlastní politický program, ale že chce jen s vládou vést konstruktivní rozhovory. Podepsalo jej 243 osobností a navzdory snaze o jeho utajení se dostalo i do zahraničí. Všichni kdo s Chartou 77 souhlasili, byli pronásledováni až do konce režimu. *Ibidem*, s. 411.

¹⁸ *Prohlášení Charty 77*, in: Jiří Ševčík – Pavlína Morganová – Dagmar Dušková (ed.), *České umění 1938–1989. Programy, kritické text, dokumenty*, Praha 2001, s. 365-367.

¹⁹ Viz Milan Otáhal (pozn. 10), s. 532-535.

²⁰ Toto studentské shromáždění bylo původně povoleno, museli se však držet vytyčené trasy z Albertova na Vyšehrad a vyhnout se středu města. Po skončení shromáždění se ale vydali na Václavské náměstí a na Národní třídě je zastavili policisté. Viz Petr Čornej et al. (pozn. 12), s. 419.

²¹ *Ibidem*, s. 419-421.

²² Viz Milan Otáhal - Alena Nosková - Karel Bolomský (ed.), (pozn. 11), s. 12.

²³ Viz Milan Otáhal (pozn. 10), s. 23-24.

²⁴ Viz Milan Otáhal - Alena Nosková - Karel Bolomský (ed.), (pozn. 11), s. 46-47 a 62-63.

²⁵ Vojtěch Mencl et. al., *Československo roku 1968. 2. díl: Počátky normalizace*, Praha 1993, s. 102.

²⁶ Tereza Petišková, *Oficiální umění sedmdesátých a osmdesátých let*, in: Rostislav Švácha - Marie Platovská (ed.), *Dějiny českého výtvarného umění. (VI-1), 1958/2000*, Praha 2007, s. 452.

²⁷ Jiří Mikeš, *Svaz českých výtvarných umělců v době normalizace* (magisterská diplomová práce), Ústav hudební vědy FFMU, Brno 2013, s. 31-32.

²⁸ Dopis zaslaný delegátům IV. sjezdu SČVU, in: Jiří Ševčík – Pavlína Morganová – Dagmar Dušková (ed.), *České umění 1938–1989. Programy, kritické text, dokumenty*, Praha 2001, s. 414.

- ²⁹ Prohlášení SČSVU, in: Jiří Ševčík – Pavlína Morganová – Dagmar Dušková (ed.), *České umění 1938–1989. Programy, kritické text, dokumenty*, Praha 2001, s. 328-329.
- ³⁰ Viz Milan Otáhal - Alena Nosková - Karel Bolomský (ed.), (pozn. 11), s. 11-12.
- ³¹ Ibidem, s. 15-17.
- ³² Viz Milan Otáhal (pozn. 10), s. 111-113.
- ³³ Stanovisko umělců a kulturních pracovníků, in: Jiří Ševčík – Pavlína Morganová – Dagmar Dušková (ed.), *České umění 1938–1989. Programy, kritické text, dokumenty*, Praha 2001, s. 342-343.
- ³⁴ Z jednání přípravného výboru SČVU a Návrh stanov SČVU, in: Jiří Ševčík – Pavlína Morganová – Dagmar Dušková (ed.), *České umění 1938–1989. Programy, kritické text, dokumenty*, Praha 2001, s. 344-345.
- ³⁵ nonkonformní – neshodující se s normami skupiny nebo společnosti
- ³⁶ Jiří Šetlík, Léta sedmdesátá a osmdesátá, in: Rostislav Švácha - Marie Platovská (ed.), *Dějiny českého výtvarného umění. (VI-1), 1958/2000*, Praha 2007, s. 371-375.
- ³⁷ Ibidem, s. 377-383.
- ³⁸ Viz Tereza Petišková (pozn. 26), s. 447-449.
- ³⁹ SOkA Nový Jičín, fond MěNV Frenštát p. R., *Kronika města Frenštát pod Radhoštěm, 1967–1969*, s. 97-120.
- ⁴⁰ Okresní rehabilitační komise zahájila, *Rozkvět. Okresní noviny Novojičínska XX*, 1968, č. 26, 14. 6., s. 1.
- ⁴¹ Viz SOkA Nový Jičín, *Kronika 1967–1969* (pozn. 38), s. 118-120.
- ⁴² Klidně a rozhodně za akční program KSČ, *Rozkvět. Okresní noviny Novojičínska XX*, 1968, č. 37, 6. 9., s. 2.
- ⁴³ Viz SOkA Nový Jičín *Kronika 1969–1974* (pozn. 1), s. 21.
- ⁴⁴ Ibidem, s. 120-121.
- ⁴⁵ Ibidem, s. 43-45.
- ⁴⁶ Ibidem, s. 87.

- ⁴⁷ SOkA Nový Jičín, fond MěNV Frenštát p. R., *Kronika města Frenštát pod Radhoštěm*, 1989, s. 5-6.
- ⁴⁸ Ibidem, s. 6-8.
- ⁴⁹ SOkA Nový Jičín, fond MěNV Frenštát p. R., *Kronika města Frenštát pod Radhoštěm*, 1990, s. 5-15.
- ⁵⁰ Viz Eduard Vojtek (pozn. 6), s. 67.
- ⁵¹ Emil Přikryl, *Okres Nový Jičín. Budovatelské úspěchy lidu po roce 1945*, Ostrava 1978, s. 107, 109.
- ⁵² Plénium ONV ke kultuře v okrese. Poslání kultury v naší společnosti, *Rozkvět. Okresní noviny Novojičínska XXIV*, 1972, č. 52, 29. 12., s. 1.
- ⁵³ Viz SOkA Nový Jičín *Kronika 1969–1974* (pozn. 1), s. 237.
- ⁵⁴ Viz SOkA Nový Jičín, *Kronika 1974–1981* (pozn. 3), s. 233.
- ⁵⁵ Eva Machovská, *Problematika kulturního života v Novém Jičíně v období 1969–1989* (bakalářská práce), Ústav hudební vědy FFMU, Brno 2012, s. 28.
- ⁵⁶ XV. beskydský salón, *Rozkvět. Okresní noviny Novojičínska XXV*, 1973, č. 32, 10. 8., s. 3.
- ⁵⁷ Viz SOkA Nový Jičín *Kronika 1969–1974* (pozn. 1), s. 109-110.
- ⁵⁸ Ibidem, s. 20.
- ⁵⁹ Ibidem, s. 198.
- ⁶⁰ Umění současnosti. Výtvarní umělci k 60. výročí KSČ, *Rozkvět. Okresní noviny Novojičínska XXXIII*, 1981, č. 28, 16. 7., s. 2.
- ⁶¹ Viz SOkA Nový Jičín *Kronika 1969–1974* (pozn. 1), s. 126.
- ⁶² Viz SOkA Nový Jičín, *Kronika 1974–1981* (pozn. 3), s. 278.
- ⁶³ SOkA Nový Jičín, fond MěNV Frenštát p. R., *Kronika města Frenštát pod Radhoštěm*, 1982–1987, s. 138, 139.
- ⁶⁴ SOkA Nový Jičín, fond MěNV Frenštát p. R., *Kronika města Frenštát pod Radhoštěm*, 1987, s. 67.
- ⁶⁵ Viz SOkA Nový Jičín, *Kronika 1989* (pozn. 46), s. 63.
- ⁶⁶ *Karel Vašut* (katalog), Frenštát pod Radhoštěm, 2004.

- ⁶⁷ Viz Eduard Vojtek (pozn. 6), s. 69-70.
- ⁶⁸ Vlastním jménem Bohumír Strnadel, prozaik a rodák z Frenštátu pod Radhoštěm, byl bratrem malíře Antonína Strnadla. Četyna byl jeho pseudonym.
- ⁶⁹ *Výtvarní umělci Vsetínska a Novojičínska dnešku* (kat. výst.), Okresní vlastivědné muzeum v Novém Jičíně a Vsetíně 1982.
- ⁷⁰ Libor Kněžek, *Spisovatelé a výtvarníci zpod Radhoště. Z uměleckých tradic Frenštátska*, Brno 2000, s. 33-34.
- ⁷¹ Viz *Výtvarní umělci Vsetínska a Novojičínska dnešku* (pozn. 68).
- ⁷² Viz Eduard Vojtek (pozn. 6), s. 71.
- ⁷³ Viz SOkA Nový Jičín Kronika 1969–1974 (pozn. 1), s. 256-257.
- ⁷⁴ Ibidem, s. 126.
- ⁷⁵ *Vlastislav Holub. Malířská tvorba* (kat. výst.) Okresní vlastivědné muzeum v Novém Jičíně 1980.
- ⁷⁶ Ibidem.
- ⁷⁷ Viz Karel Vašut (pozn. 65).
- ⁷⁸ Ibidem.
- ⁷⁹ Viz příloha 1.
- ⁸⁰ Viz Jan Veselý - Simona Grznárová (pozn. 9), s. 6.
- ⁸¹ Viz příloha 1.
- ⁸² Ibidem.
- ⁸³ Viz Jan Veselý - Simona Grznárová (pozn. 9), s. 7.
- ⁸⁴ Viz příloha 1.
- ⁸⁵ po revoluci v roce 1989 byl název školy změněn na Základní uměleckou školu
- ⁸⁶ Viz příloha 1.
- ⁸⁷ Viz SOkA Nový Jičín, Kronika 1974–1981 (pozn. 3), s. 236.
- ⁸⁸ Viz příloha 1.
- ⁸⁹ Viz Jan Veselý - Simona Grznárová (pozn. 9), s. 7-8.
- ⁹⁰ Viz příloha 3.
- ⁹¹ Viz Pavel Strnadel. Z malířské tvorby (pozn. 8).

- ⁹² Václav Zykmond, *Stručné dějiny moderního malířství*, Praha 1971.
- ⁹³ <http://www.phil.muni.cz/fil/scf/komplet/zykmnd.html>, vyhledáno 19. 11. 2014.
- ⁹⁴ Viz příloha 1.
- ⁹⁵ Ibidem.
- ⁹⁶ Ibidem.
- ⁹⁷ Viz Pavel Strnadel. Městská krajina (pozn. 4).
- ⁹⁸ Viz příloha 1.
- ⁹⁹ Viz Ohlédutí. Pavel Strnadel (pozn. 8)
- ¹⁰⁰ Viz Pavel Strnadel. Z malířské tvorby (pozn. 7).
- ¹⁰¹ Viz příloha 1.
- ¹⁰² Ibidem.
- ¹⁰³ Viz Pavel Strnadel. Z malířské tvorby (pozn. 7).
- ¹⁰⁴ Viz příloha 1.
- ¹⁰⁵ Viz Ohlédutí. Pavel Strnadel (pozn. 8)
- ¹⁰⁶ Viz Pavel Strnadel. Městská krajina (pozn. 4).
- ¹⁰⁷ Viz příloha 1.
- ¹⁰⁸ Viz Pavel Strnadel. Z malířské tvorby (pozn. 7).
- ¹⁰⁹ Viz příloha 1.
- ¹¹⁰ Ibidem.
- ¹¹¹ Viz Alb. Zb. (pozn. 2).
- ¹¹² Viz příloha 1.
- ¹¹³ Viz Ohlédutí. Pavel Strnadel (pozn. 8).
- ¹¹⁴ jk [Jiří Klučka], Proměny krajiny Frenštátska, *Stator. Noviny zaměstnanců k. p. EZ Frenštát p. R. nositele řádu práce XXXV, 1984, č. 10, 27. 10., s. 4.*
- ¹¹⁵ [ev], Podnětná výstava, *Stator. Noviny zaměstnanců k. p. MEZ Frenštát p. R. nositele řádu práce XXXIX, 1988, č. 5, 30. 5., s. 4.*
- ¹¹⁶ Viz Ohlédutí. Pavel Strnadel (pozn. 8).

8. Seznam pramenů a literatury

8. 1. Literatura

Petr Čornej et al., *Kdy, kde, proč & Jak se stalo v českých dějinách. Sto událostí, které dramaticky změnily naši historii*, Praha 2001.

Dopis zasláný delegátům IV. sjezdu SČVU, in: Jiří Ševčík – Pavlína Morganová – Dagmar Dušková (ed.), *České umění 1938–1989. Programy, kritické texty, dokumenty*, Praha 2001, s. 414-416.

[ev], Podnětná výstava, *Stator. Noviny zaměstnanců k. p. MEZ Frenštát p. R. nositele řádu práce XXXIX*, 1988, č. 5, 30. 5., s. 4.

Vlastislav Holub. *Malířská tvorba* (kat. výst.) Okresní vlastivědné muzeum v Novém Jičíně 1980.

Karel Vašut (katalog), Frenštát pod Radhoštěm, 2004.

Klidně a rozhodně za akční program KSČ, *Rozkvět. Okresní noviny Novojičínska XX*, 1968, č. 37, 6. 9., s. 2.

jk [Jiří Klučka], Proměny krajiny Frenštátska, *Stator. Noviny zaměstnanců k. p. MEZ Frenštát p. R. nositele řádu práce XXXV*, 1984, č. 10, 27. 10., s. 4.

Libor Knězek, *Spisovatelé a výtvarníci zpod Radhoště. Z uměleckých tradic Frenštátska*, Brno 2000.

Eva Machovská, *Problematika kulturního života v Novém Jičíně v období 1969–1989* (bakalářská práce), Ústav hudební vědy FFMU, Brno 2012.

Vojtěch Mencl et. al., *Československo roku 1968. 2. díl: Počátky normalizace*, Praha 1993.

Jiří Mikeš, *Svaz českých výtvarných umělců v době normalizace* (magisterská diplomová práce), Ústav hudební vědy FFMU, Brno 2013.

Ohlédnutí. Pavel Strnadel. Z malířské tvorby (kat. výst.), Muzeum ve Frenštátě pod Radhoštěm, 2008.

Okresní rehabilitační komise zahájila, *Rozkvět. Okresní noviny Novojičínska XX*, 1968, č. 26, 14. 6., s. 1.

Milan Otáhal, *Opoziční proudy v české společnosti 1969–1989*, Praha 2011.

Milan Otáhal - Alena Nosková - Karel Bolomský (ed.), *Svědectví o duchovním útlaku 1969–1970. Dokumenty*, Praha 1993.

Pavel Strnadel. Městská krajina (kat. výst.), Dům kultury ROH, Frenštát pod Radhoštěm, 1979.

Pavel Strnadel. Z malířské tvorby (kat. výst.), Okresní vlastivědné muzeum Nový Jičín 1986.

Tereza Petišková, Oficiální umění sedmdesátých a osmdesátých let, in: Rostislav Švácha - Marie Platovská (ed.), *Dějiny českého výtvarného umění. (VI-1), 1958/2000*, Praha 2007, s. 447-459.

Plénum ONV ke kultuře v okrese. Poslání kultury v naší společnosti, *Rozkvět. Okresní noviny Novojičínska XXIV*, 1972, č. 52, 29. 12., s. 1.

Prohlášení Charty 77, in: Jiří Ševčík – Pavlína Morganová – Dagmar Dušková (ed.), *České umění 1938–1989. Programy, kritické text, dokumenty*, Praha 2001, s. 365-367.

Prohlášení SČSVU, in: Jiří Ševčík – Pavlína Morganová – Dagmar Dušková (ed.), *České umění 1938–1989. Programy, kritické text, dokumenty*, Praha 2001, s. 328-329.

Emil Prikryl, *Okres Nový Jičín. Budovatelské úspěchy lidu po roce 1945*, Ostrava 1978.

Stanovisko umělců a kulturních pracovníků, in: Jiří Ševčík – Pavlína Morganová – Dagmar Dušková (ed.), *České umění 1938–1989. Programy, kritické text, dokumenty*, Praha 2001, s. 342-343

Jiří Šetlík, Léta sedmdesátá a osmdesátá, in: Rostislav Švácha - Marie Platovská (ed.), *Dějiny českého výtvarného umění. (VI-1), 1958/2000*, Praha 2007, s. 369-385.

Umění současnosti. Výtvarní umělci k 60. výročí KSČ, *Rozkvět. Okresní noviny Novojičínska XXXIII*, 1981, č. 28, 16. 7., s. 2.

Jan Veselý - Simona Grznárová, *Frenštátský výtvarník Pavel Strnadel* (seminární práce), Frenštát p. R. 2005.

Eduard Vojtek, Výtvarné umění na Frenštátsku, in: Jan Hanák (red.), *Vlastivědný sborník okresu Nový Jičín*, 1981, s. 66-74.

Výtvarní umělci Vsetínska a Novojičínska dnešku (kat. výst.), Okresní vlastivědné muzeum v Novém Jičíně a Vsetíně 1982.

XV. beskydský salón, *Rozkvět. Okresní noviny Novojičínska XXV*, 1973, č. 32, 10. 8., s. 3.

Z jednání přípravného výboru SČVU a Návrh stanov SČVU, in: Jiří Ševčík – Pavlína Morganová – Dagmar Dušková (ed.), *České umění 1938–1989. Programy, kritické text, dokumenty*, Praha 2001, s. 344-345.

Al. Zb. [Alois Zbavitel], Frenštátský svátek mladých, *Rozkvět. Okresní noviny Novojičínska XXIII*, 1971, č. 36, 17. 9., s. 2.

8. 2. Prameny

SOKA Nový Jičín, fond MěNV Frenštát p. R., *Kronika města Frenštát pod Radhoštěm*, 1967–1969.

SOKA Nový Jičín, MěNV Frenštát p. R., *Kronika města Frenštát pod Radhoštěm*, 1969–1974.

SOKA Nový Jičín, fond MěNV Frenštát p. R., *Kronika města Frenštát pod Radhoštěm*, 1974–1981.

SOKA Nový Jičín, fond MěNV Frenštát p. R., *Kronika města Frenštát pod Radhoštěm*, 1982–1987.

SOKA Nový Jičín, fond MěNV Frenštát p. R., *Kronika města Frenštát pod Radhoštěm*, 1987.

SOKA Nový Jičín, fond MěNV Frenštát p. R., *Kronika města Frenštát pod Radhoštěm*, 1989.

SOKA Nový Jičín, fond MěNV Frenštát p. R., *Kronika města Frenštát pod Radhoštěm*, 1990.

8. 3. Internetové zdroje

<http://www.phil.muni.cz/fil/scf/komplet/zykmnd.html>, vyhledáno 19. 11. 2014.

http://www.totalita.cz/txt/txt_pouceni.php, vyhledáno 30. 11. 2014.

9. Seznam zkratek

AVU – akademie výtvarných umění

ČFVU – Český fond výtvarného umění

ČSSD – Československá (Česká) strana sociálně demokratická

ČSSR – Československá socialistická republika

DK – dům kultury

FF UK – Filozofická fakulta Univerzity Karlovy

FF UP – Filozofická fakulta Univerzity Palackého

HRM – Hnutí revoluční mládeže

KNV – Krajský národní výbor

KSČ – Komunistická strana Československa

KPVU – Klub přátel výtvarného umění

LŠU – Lidová škola umění

MěNV – městský národní výbor

OF – Občanské fórum

ONV – Okresní národní výbor

ROH – Revoluční odborové hnutí

SČVU - Svaz českých výtvarných umělců

SČSVU – Svaz československých výtvarných umělců

SPŠE – Střední průmyslová škola elektrotechnická

SSM – Socialistický svaz mládeže

SSSR – Svaz sovětských socialistických republik (Sovětský svaz)

ÚV KSČ – Ústřední výbor Komunistické strany Československa

ÚV KSSS – Ústřední výbor Komunistické strany Sovětského svazu

ZDŠ – základní devítiletá škola

ZUŠ – Základní umělecká škola

10. Seznam příloh

Příloha 1: Rozhovor s Pavlem Strnadlem, 12. 11. 2014, Frenštát pod Radhoštěm.

Příloha 2: Výstavy, jichž se Pavel Strnadel zúčastnil, a které pořádal do roku 1989.

Příloha 3: Členský lístek Muzejní vlastivědné společnosti ve Frenštátě pod Radhoštěm.

11. Přílohy

Příloha 1: Rozhovor s Pavlem Strnadlem, 12. 11. 2014, Frenštát pod Radhoštěm.

V době, kdy v Československu začalo období označované jako Pražské jaro, jste byl žákem frenštátského gymnázia. Jak jste tehdy vnímal probíhající události? A ovlivnilo to nějak Vaše školní léta?

Tak jestli ovlivnilo nevím, ale určitě jsem na to reagoval. Protože sám jsem osobně byl jednadvacátého srpna 1968 s otcem v Praze, tak jsem ty události viděl na vlastní oči. A člověk ještě nedomyslel, co bude nebo jak bude, nebo jestli je to dobře nebo ne, protože jsem měl tenkrát 17 let a ta situace potom byla taková složitá. Člověk se v tom moc neorientoval, ale v takovém tom patosu jsem kreslil karikatury. Kdy jsem vlastně nějakým způsobem odsuzoval vpád vojsk. A kreslil jsem takové plakáty, které byly proti tomu. Pak se ta situace zase začala měnit, ale to už je další kapitola. Takže spíš to bylo takové tápání kolem, jak to vlastně bylo. Člověk si vlastně ten obrázek nedokázal udělat.

Měl jste během střední školy možnost výtvarně se vzdělávat nebo jste svůj talent rozvíjel sám?

Měl jsem možnost se vzdělávat už před střední školou. Jednak to bylo na základní škole, kdy mi učitel František Smetana dával reprodukce, kresby, které jsem v rámci pracovního vyučování a výtvarné výchovy kreslil. Vedl mě i takovým svým osobním příkladem a osobní pílí k něčemu, co mělo smysl. A pak to byly návštěvy v ateliéru akademického sochaře Karla Vašuta, kde jsem modeloval i kreslil. A na střední škole to potom vyvrcholilo a sám Karel Vašut se zasazoval a nějakým způsobem mi pomáhal k tomu, abych se na tu výtvarnou školu dostal. Takže úplně sám jsem nebyl. Na lidovou školu umění jsem nechodil, protože v té době se toto školství s výtvarným zaměřením teprve začalo vytvářet. Takže buď to byla samostatná práce, nebo práce u Karla Vašuta. A ve škole mi taky vycházeli vstříc.

Po maturitě jste se bohužel nedostal na AVU v Praze a nenastoupil jste ani na Umělecko-průmyslovou školu. Bylo v dané době obtížné se na takovouto školu dostat?

Tak bylo to velice obtížné. Na Akademii výtvarných umění jsem prošvihl termín a na Umělecko-průmyslovou školu jsem se nedostal. Ale potom jsem dělal zkoušky na nástavbu na Střední odbornou školu výtvarnou v Praze na Vinohradech na Hollarově náměstí. Tam jsem se dostal, ale zároveň jsem se dostal i na Filozofickou fakultu Univerzity Palackého v Olomouci, které jsem dal nakonec přednost. Ale říkám, bylo to značně těžké a myslím si, že to tak bylo správné. Byli tam studenti, a i dneska když se podívám na stránky těchto škol, jsou studenti daleko starší. A v 18, 19 jsou to spíš výjimky, kdo se v tomto věku na tuto školu dostane.

A bylo nějak dáno i tou dobou obtížnější se tam dostat? Brali více děti rodičů, kteří byli ve straně?

Já si myslím, že si tu úroveň chtěli zachovat. Určitě tam nějakí takoví jedinci mohli být, ale to je dneska taky. Ale kdyby se to nějak zvrhlo tak ta škola by utrpěla. A když měla nějakou tradici a úroveň, tak si to ani tenkrát si myslím nemohli dovolit. A samozřejmě, co se týká tematiky a vůbec takového působení školy na venek musela se asi nějakým způsobem přizpůsobit, ale myslím, že ta kvalita byla důležitá. Já nemám přehled, nebo nevím o tom, že by se nějak masově dostávali nějakí prominenti, ale stát se to mohlo. Ale myslím si, že ta úroveň měla přednost.

V Praze jste zůstal celý rok a pracoval v tiskárně. Byl pro Vás tento pobyt přínosem? Měl jste možnost blíže se seznámit s tehdejší uměleckou scénou? A proč jste v Praze nezůstal?

Tak v Praze jsem zůstal opravdu celý rok a pracoval v tiskárně Mír v Mladé frontě. Tento pobyt byl pro mě přínosem, protože jsem jaksi poznal řemeslo

v tisku. Dělal jsem tiskaře, viděl jsem, jak se leptá a dělá se autotypie, co to je chemigrafie. Měl jsem v rukou nátisky různých výtvarných děl, ilustrací. Dělal jsem zkušební soutisky. Hlavně to byly pérovky. Takže ta práce vůbec nebyla marná. Myslím si, že to význam mělo a ten přínos byl nesporný. Chodil jsem na výstavy samozřejmě, ale celá Praha mě jaksí pohltila svou jedinečností. Vlastně se nemusí chodit do žádných prostor, protože je venku velký prostor, kde se mísí všechny stavební slohy, a na pár metrech se procházíme staletími. Takže to bylo jaksí velmi inspirující. V Praze jsem nezůstal. Bydlel jsem tam rok u tety, a protože jsem šel potom do Olomouce na vysokou školu, proto jsem odjel. Ale díky profesoru Františku Dvořákovi jsme do Prahy často jezdili na výstavy, do ateliérů a v rámci možností i do zahraničí. Ať už to byly Drážďany, Budapešť a podobně. Takže z toho Olomouce do Prahy zase tak daleko nebylo.

Ovlivnilo Vás to v tom, že jste se potom sám věnoval ilustracím?

Ano, ovlivnilo mě to. Nějakou dobu jsem je dělal. Dělal jsem je spíš do šuplíku, a když už se zdálo, že něco vyjde, tak přišel listopad a pak se to všechno zhroutilo, ty vazby. Před tím listopadem si to opravdu pár lidí drželo. Ono to možná dneska není jiné, ale dneska každý může, když má peníze, si vydat a udělat v podstatě cokoliv. Tak jako herci, dneska může hrát skoro každý. A to, co bylo nenormální, se stává normálním a obráceně. Takže ty hodnoty a ty normy jsou trošku někde jinde dneska. Ale já zůstávám u té tradice a myslím si, že to řemeslo je třeba zvládnout. A ta tiskárna mi pomohla v takové té pečlivosti a v té přípravě. Myslím si, že to nebylo špatné.

V roce 1971 jste se společně s Petrem Poštulkou a Janem Fuxou zúčastnil

***Výstavy mladých* ve výstavní síni DK ve Frenštátě pod Radhoštěm. Byla to Vaše první výstava? Kdo ji inicioval a jak probíhaly její přípravy?**

Úplně první výstava to nebyla. Protože jak jsem se tady díval do svých katalogů, vystavoval jsem se studenty už na vysoké škole v Olomouci. Ať už to bylo přímo v Olomouci, nebo to bylo v Opočně. Měli jsme prostě takovou dobrou skupinu

iniciativní. Takže pokud bych tyto výstavy nepočítal, ty školní, tak to opravdu byla první výstava. Kdo ji inicioval, no tak asi všichni jsme se nějak sešli. Možná i náhodně. A díky profesorovi Plachému, který byl ředitelem gymnázia a který nám tu výstavu zahajoval, a který mě jaksí podporoval v tom výtvarném snažení, se tu výstavu podařilo dát dohromady. Myslím si, že byla zajímavá. I návštěvnost byla slušná, zájem veřejnosti byl o tuto výstavu docela velký. Byl to takový odrazový můstek k dalším mým aktivitám.

A museli jste mít k výstavě nějaké povolení?

Já si nepamatuji nějaké povolení. Nebylo povolení. Protože to byla výstava domu kultury ROH, a tam byl jaksí umožněn prostor vystavovat amatérům, profesionálům. Vystavovaly se tam třeba Dovedné ruce, práce z domova důchodců a tak dále. Bylo to takové lidové a ten přístup byl rozdílný třeba od muzea, které si udržuje tu kvalitu tím, že tam kdokoliv nemůže vystavovat. A není to tím, že by nechtěli, nebo že by tam byla nějaká cenzura, ale prostě nějaká úroveň při tom zájmu nebo ten výběr by měl být zachován.

V letech 1971–1976 jste studoval výtvarnou výchovu na FF UP v Olomouci.

Jaká situace na univerzitě panovala? Docházelo k propouštění vyučujících?

Tak studoval jsem v té době výtvarnou výchovu. Jaká situace? Situace panovala taková, že opravdu začátkem těch 70. let se vytvořily takové skupiny mezi studenty. A vyučující bylo vidět, že taky patří třídě někde, někteří jinde. A byl jsem svědkem toho, že musel odejít docent Václav Zykmund, teoretik umění. S tím, že vlastně chtěl vytvořit takovou jaksí svobodnější platformu pohledu na výtvarnou tvorbu. Někteří měli další problémy i z jiných kateder. Tak jsem byl svědkem toho, že opravdu k propouštění docházelo, myslím tak v tom roce 1971, 1972 do roku 1973. To znamená už v době té normalizace.

Jakým způsobem probíhala výuka? Měli jste možnost studovat moderní umění nebo byly osnovy zaměřeny spíše na realismus? A čemu jste dával přednost Vy?

Výuka probíhala normálně. Moderní umění jsme měli možnost studovat. Dokonce Václav Zykmond napsal Dějiny výtvarného umění 20. století, učebnici a tam vlastně to západní umění a ty experimenty a vůbec ty myšlenkové proudy, se kterými jsme se tady nesetkali, byly k dostání. Dokonce Pijoanovy Dějiny umění, jak si pamatuju, začaly vycházet ještě před revolucí v roce 1988. Já mám to první vydání, těch základních deset publikací, které se teď rozmnožily o další knížky. Takže tam jsem problém neviděl. A chtěl bych k té škole říci asi toto. Mám takový dojem, že se postavila na základě jako Bauhaus, to znamená takové to polytechnické spojení. Tak jako je vysoká škola umělecko-průmyslová. Spojení prostě té teorie s praxí. Že si tam někdo něco udělá, navrhne myšlenkově, a pak si to může i zrealizovat. To znamená, samozřejmě, že to nebylo v nějakém obrovském rozsahu. Měli jsme různé obory, modelování, architektoniku a tak dále. Ale tak, abychom do té praxe nějakým způsobem nahlédli. Takže já si myslím, že ta škola si zachovala takovou tu svobodu. Myslím, že to jako špatné nebylo. I když potom ve vedení byli jaksi lidé, kteří tomu třeba až tolik nepřáli, ale já jsem ten pocit neměl a s kantory, kteří tam učili, jsme si tady v tom rozuměli.

Takže jste vlastně o nic ochuzen? Oproti dnešní době.

Ne, já myslím, že ne.

Kdo Vás během studií nejvíce ovlivnil? Bral jste si za vzor nějakého konkrétního umělce? Jaké bylo téma Vaší diplomové práce?

Tak jak už jsem říkal, nebo jak už jsem kolikrát uváděl, kdo mě nejvíce ovlivnil. Ovlivnil mě dost docent Štolfa, malíř, protože jsme byli na výtvarném kurzu v Třineckých železárnách. A tam jsem se od roku 1972 začal věnovat průmyslové

krajině a vůbec městské krajině. Tam mě to prostě očarovalo. Ty konstrukce a ty mechanismy a podobně. A od té doby jsem nějakou dobu tu civilizační krajinu dělal a vyústilo to v tématu mé diplomové práce. Bylo to nádraží, které jsem maloval a napsal jsem taky takové pojednání o skupině 42, v čele s Hudečkem s Grosem, Lhotákem a dalšími. Takovou tu civilizační krajinu a civilizační tematiku. Já jsem ta nádraží prošel, dostal jsem propustku, nasál jsem tu atmosféru, nadělal jsem si spoustu kreseb, něco jsem si nafotil. Ale tenkrát to byl problém něco nafotit, barevné fotky nebyly, takže všechno černobílé. Musel jsem si všechno spíš jako poznačit, poznamenat. Takže jsem odchodil kilometry po různých nádražích, které už dneska mizí někde na Těšínsku. Takové ty malé budovy, ty kamrlíky a nějaké ty hlásky a podobně. Takže to mě fascinovalo a řadu těch prací jsem udělal. Bohužel tam v tom ateliéru potom, jak jsem se dozvěděl po skončení školy, hořelo. Takže některé práce se zničily. To byla diplomová práce, udělal jsem řadu olejomalb a taky nějaké pastely a kresby.

Po ukončení studia jste působil jako odborný asistent na Pedagogické fakultě v Ostravě. Účastnil jste se výstav, které fakulta pořádala. Byla to pro Vás jistě dobrá zkušenost. Co Vás přimělo vrátit se zpět do Frenštátu?

Jako odborný asistent na pedagogické fakultě, nejdřív asistent, jsem působil v letech 1976, kdy jsem byl přijat do pracovního poměru, do roku 1980. Výstav jsem se zúčastnil, řady výstav. Buď to bylo na fakultě, ale bylo to taky v NDR, Ostrava měla družební kontakty s některými městy. Teď si ale nevzpomenu přímo na to, Erfurt-Mülhausen mám dojem, tam byla výstava. No a potom ještě byla dobrá zkušenost učení na vysoké škole. Ale určitý problém byl ten, že jsem neměl takový věkový odstup od studentů. Byl jsem vlastně jenom o šest let starší než oni, takže to bylo trošku náročné. Učil jsem tam kresbu a grafiku. Nezůstal jsem tam z prostého důvodu, protože jsem denně dojížděl. Ty platy nebyly nijak velké. Když jsem jel vlakem, vracíval jsem se večer domů a ráno už zase brzo vstávat. Takže celý den jsem vlastně byl v Ostravě. Kdybych tam

bydlel, tak si odskočím, a pak se vrátím. Takže to byl jeden z hlavních důvodů, proč jsem tam nezůstal. A navíc se mi otevřela možnost učit na LŠU v Příboře a v roce 1980 jsem začal učit na LŠU ve Frenštátě.

Takže jste neuvažoval, že byste se třeba přestěhoval do Ostravy?

Ne. Protože mám rodinný domek tady a mám tady nějaké zázemí, takže jsem o tom neuvažoval.

V roce 1980 svou činnost obnovil KPVU ve Frenštátě pod Radhoštěm, za jehož předsedu jste byl zvolen. Co bylo impulsem k obnovení této organizace? Jaké jste jako předseda měl povinnosti? Kdo všechno, se mohl stát členem?

Tak ten KPVU už tady byl i v minulosti. Já si pamatuju jenom střípkovitě tuto dobu. I když jsem se stal předsedou, ta činnost byla dost krátká a ona spíš potom spočívala v práci v muzeu. Kde se díky organizaci Jiřího Klučky pořádala při vernisážích řada besed s autory. A bylo to velice dobře udělané, autoři měli možnost se vyjádřit k té výstavě, diváci taky. Zeptat se na ta díla, jak vznikala a podobně. Takže ten tvůrce vlastně byl přítomen nejenom na té vernisáži, ale udělala se potom i beseda. Takže to byla činnost toho klubu. Já jsem víceméně do toho zasahoval jenom zvenčí, protože jsem nebyl pracovníkem muzea, kde se hlavní výstavy jaksi odrážely. V kulturním domě byly snahy taky o nějaké besedy, ale protože tam ta činnost byla taková pestrá a byl tam velký provoz, tak ten prostor tam zase takový nebyl. Povinnosti? No měli jsme nějaké stanovy. Kdo se mohl stát členem? Členem se mohl stát v podstatě kdokoliv. Teď už si nepamatuju na nějaké podrobnosti, na členské příspěvky a na nějaké takové další věci kolem toho. Ale ono to opravdu tak prolulo, s prací toho muzea. Já jsem se těch akcí účastnil, a taky jsem je pomáhal nějakým způsobem organizovat.

A jezdívali jste i za památkami?

Ano, jezdívali jsme za památkami. Taková velká výstava byla myslím v roce 1985 a společně s kulturním domem se jelo na velkou výstavu Antonína Strnadla do Prahy, kde jela i cimbálovka a podobně. Výhodou bylo to, že to moc nestálo, protože kulturní dům byl propojen s MEZ Frenštát, který nějakým způsobem dotoval nebo financoval, nejen provoz KD, ale i ty akce. Takže těch zájezdů bylo pár. To znamená, jezdilo se buď do ateliérů, nebo se jezdilo na nějaké výstavy. Byla jich celá řada, ale už je to dávno, takže už si to všechno nepamatuji. Třeba v Praze jsme navštívili ateliér Radka Pilaře, anebo se udělal nějaký další program, v Ateliéru Adolfa Záborského. Který měl myslím teď 105 let výročí narození a je nějaká výstava.

Byl o to velký zájem z řad veřejnosti?

Byl o to velký zájem, myslím si, že lidé zájem o tyto věci měli. Ona ta společnost toho zase tolik nenabízela a lidé si prostě neměli z čeho vybírat. Dneska někomu řeknete, že je nějaká akce a těch akcí jsou desítky, jestli jsou kvalitní nebo ne, to už je jiná otázka, ale mají možnost si opravdu něco vybrat. Ty peníze prostě nějakým způsobem investovat úplně jinak. A je to možná škoda. V té době zase to bylo možná v tom, že lidé byli klidnější a měli těm věcem víc času a víc klidu věnovat. A to myšlení jim nikdo nevzal, jestli si o tom mysleli to nebo to. Tak si myslím, že zas taková doba nebyla, že by tam někdo někoho zpovídal, jestli je to třídní nebo jestli je to dobré nebo není, že tady v tom umění prostě takový ten přesah vždycky byl.

Jak během normalizace probíhala organizace výstav? Aby vůbec výstava mohla být uskutečněna, musel ji schválit krajský výbor, bylo to tak vždy? A jak moc to pořádání výstav komplikovalo?

Tak záleželo jaké výstavy. Když byly ve městě, tak si to město vlastně vzalo jaksí na zodpovědnost a bylo to pod hlavičkou města, když to byl KD, muzeum.

Soukromé galerie nebyly. A pokud někdo chtěl sám vystavovat, tak tam asi nějaký problém byl. Protože když s něčím přišel a nikdo to neschválil, tak ten kdo to povolil anebo, kde to bylo tak asi nějaký problém by mohl mít. Ale to by se stalo i dneska, když tam budu mít nějaké protistátní věci, jako témata nebo něco, co jaksi je uzákoněno. Takže ten kulturní výbor schvaloval spíš výstavy většího rázu, to znamená nějaké kolektivní, nebo když se vystavovalo v oficiálních galeriích.

A výstavy k oslavám?

Tak to bylo automaticky, že ano. Když tam bylo napsané, že to bylo k výročí února, tak jaksi nebylo co řešit. Bylo to zastřešeno v tom názvu, že. A samozřejmě, že ten KV to věděl, protože tam měli ideologické tajemníky a tajemníka pro kulturu a tak dále. Dávaly se věci do nějaké komise, kde se vybíralo. Já jsem byl členem třeba komise ČFVU, ale až po revoluci. A tam si nepamatuju, že by někdo vykládal, že tam museli dávat nějaké dělníky do komise. Prostě lidé, to už říkal i Lenin, se chtějí podívat na kytičku, na krajinu pěknou, odpočinout si. Nepotřebují ty soustružníky vidět někde v bytě na stěně jako obraz. Takže tam si myslím, to bylo jasné ta tematika. A zase to nebylo takové jednostranné.

Od roku 1980 jste byl členem ČFVU. V čem Vám toto členství pomohlo? Byl jste ještě v nějaké další umělecké organizaci?

Pomohlo mi v tom, že jsem dával věci do komise Díla a Dílo mělo své galerie a tam se pořádaly výstavy. Takže já jsem na celé řadě výstav díky tomu, že jsem byl členem ČFVU, neboli evidován u toho fondu, mohl vystavovat. Ale myslím si, že i kdo nebyl evidován, kdyby tam dal do komise nějakou kvalitní věc, tak mu ji třeba i vzali. Tam si myslím, že to nebylo. Horší to bylo v nějakých komisích, kde se žádalo o členství v tom fondu, protože to schvalovala krajská organizace svazu. A pak některé komise, takové speciální jako užité umění a sklo se schvalovaly v Praze. A tam vím, že spoustu věcí neprošlo. Protože oni v tom

kraji, ti výtvarníci, nás znali. My jsme s nimi vystavovali, znali jsme je osobně. A věděli, co jak děláme a podobně. Ale pokud to byly předmětové věci, to znamená třeba šperk nebo nějaký design a tak dále, tak vím z doslechu, že byl v Praze problém nějakým způsobem to členství, tu evidenci získat. Že to byl opravdu kumšt a že tam často i to stranické hledisko někde bylo.

Jak jste vycházel s ostatními místními umělci, podporovali jste se ve své práci navzájem? Byla mezi Vámi nějaká rivalita?

Tak podporovali jsme se navzájem. Rivalita si myslím ani nebyla. Jistě pokud by šlo o zakázky, tak tam si každý jaksi hlídal to svoje a když to získal, tak to měl. Ale co se týká spolupráce, tak ty spolky jaké jsou dneska, byly i v minulosti. Je to vždycky na jedincích, a pokud to nedělá jeden nebo dva, tak ten spolek vlastně neexistuje, protože ti ostatní se vezou. A vždycky to tak bylo. Takže tady musím říct, že je to o lidech. Protože jsem předsedou spolku Arkáda při Unii výtvarných umělců a středisko máme v Novém Jičíně, tak tam pořád musím jezdit, když by něco. Kdybych v tom Jičíně bydlel, tak se sejdeme neformálně a budeme mít k sobě blíž a věci budeme řešit operativně. On ten telefon taky není všechno, nebo ten mail. Uvažovali jsme, že uděláme třeba ve Frenštátě nějakou takovou buňku, ale je nás tady zatím příliš málo.

V 80. letech jste se zabýval civilizační, městskou krajinou. Obdržel jste tvůrčí stipendium na téma průmysl ve Frenštátě pod Radhoštěm v roce 1982 a proměny frenštátské krajiny v roce 1984. Zvolil jste si toto téma záměrně? Jakým stylem jste krajinu zachycoval?

Zabýval jsem se tou civilizační městskou krajinou a občas se teď i dnes k této tematice vracím, ale je to už zase jiným pohledem. Těžko říct, jestli je to lepší nebo horší. Někdy se to možná i méně podaří než tenkrát, protože to bylo takové jedinečné. Ten úžas u toho byl možná takový větší. Obdržel jsem stipendium, to bylo při ČFVU v roce 1982 a 1984. Byly dvě výstavy, dostali jsme třikrát 1 500 korun tříměsíčně, to si pamatuju. To téma jsem si záměrně zvolil,

protože jsem v tom dělal. Byla to výstavba Dolu Frenštát, která mě zajímala a fascinovala takovou tou obludností, tou tajemností, kdy se tady vlastně ty doly nějakým způsobem rýsovaly, že budou. Takže to staveniště bylo takové fascinující. A teď nemluvím o tom, jestli s tím souhlasím nebo nesouhlasím. Prostě z toho výtvarného hlediska to bylo pro mě zajímavé. Já jsem tyto věci, takové ty společenské nebo sociální k tomu nepřidával. Protože bych to těžko mohl dělat, kdyby mi někdo řekl, že se tak zničí krajina, když to tady bude. Kdyby mi to někdo pořádně vysvětlil, tak bych třeba taky změnil názor a třeba bych to nedělal. Ale ty stroje, které tam byly, působily jako nějaké objekty, nějaké sochy a když se to večer rozsvítilo, tak to bylo takové tajemné. U toho ještě ty zvuky, protože oni dělali ve dne v noci. Když jsem to tam procházel, bylo tam takové staveniště neupravené. Bylo to zajímavé. Takže to nebyl jenom záměr, to bylo vyústění té městské a civilizační krajiny, kterou jsem začal dělat v polovině 70. let na vysoké škole. Jak jsem vzpomněl ten pobyt v Třineckých železárnách. A zachycoval jsem tu krajinu hlavně pastelem.

Nejčastější technikou, kterou užíváte, je pastel. Má to nějaký konkrétní důvod nebo se Vám s ním jen nejlépe pracuje?

Pracuje se mi s ním, jestli nejlépe nevím, protože i olejomalba nebo olej mě láká a dělám oleje. Teď se k nim chci vracet. Ale vyjadřuje jaksi jedinečně tu atmosféru a prchavé okamžiky a takovou tu impresi, která je nenapodobitelná v jiné technice. A chtěl bych říct tady toto, že pastel osciluje mezi kresbou a malbou. Buď tam převažuje linka a je to kresba, a když jsou to barevné plochy, už se to dostává do malby. A pan Klučka mě vybídl k tomu, že bych napsal nějakou práci o kresbě a nějaké kresby a pastely k tomu doložil. Že by to vyšlo jako bibliofilie. Tak o tom přemýšlím. A právě chci takové to místo, kde ta kresba přechází v tu malbu, které je takové akční, je tam taková vibrace, to bych chtěl nejen pojmenovat, ale taky nějakým způsobem zachytit. Takže ten pastel mě oslovuje v tom, že mi nejlépe vyhovuje k zachycení té atmosféry, taková ta

hebkost a ten pel toho povrchu. To se dá těžko vyjádřit něčím jiným. Už ho dělám mnoho let a občas si potřebuju odpočinout, tak udělám něco jiného, v jiné technice. Ať už je to smalt, ať už je to nějaká koláž, které dělám, nebo je to litografie, které jsem dělal. Ale ten pastel se tam vlastně vždycky nějakým způsobem promítne, a pak se k němu ještě s větší chutí vracím.

Zkoušel jste někdy i kombinovat pastel s jinými technikami?

Ano. Nastříhal jsem kousky z obrázků namalovaných pastelem a udělal jsem takovou montáž nebo koláž, kde jsem dal barevné plochy. A docela dobře to dopadlo. Pak takovou kombinovanou technikou, dokreslil jsem tuší nějakou linku. Mám takové krajiny, proměny krajin, takovým způsobem dělané. Asi by to chtělo ve větších formátech a chtělo by takových řad asi udělat více, protože udělat jenom pár věcí a pak od toho zase odejít je možná škoda, protože se nerozvine ta myšlenka do celé šíře.

Maloval jste to, co jste sám chtěl nebo jste musel pracovat i tak, abyste se zavděčil společnosti? Měla veřejnost o Vaše díla zájem?

Tak maloval jsem to, co jsem sám chtěl. A abych se zavděčil společnosti, to jsem nedělal. I když jsem maloval i takovou tu „angažovanou“ tvorbu. To znamená ta civilizační tematika nebo ta průmyslová oblast, průmyslová krajina vypadá, že je to jakoby na zakázku, na objednávku. Ale nikdo ty obrazy vlastně ode mě nekoupil. Podniky, i když tenkrát kupovaly, při tom stipendiu, odkoupily jednu dvě věci. Myslím *Výstavba dolu Frenštát*, a to bylo tak všechno. Takže to byly věci jako do šuplíku. Žádná zakázka předem nebyla. Aby výtvarník měl předem jisto, že když to namaluje, tak že to od něho někdo koupí. Takže to je možná důkaz o tom, že jsem to dělal z přesvědčení nebo, že jsem to dělal rád, protože jsem nedomyslel, jestli to prodám nebo to někdo koupí. V tom je to možná lepší, protože kdyby to byla zakázka, tak by se to mohlo svézt do komerčnosti a líbivosti. A ten, kdo si to objednal, by tam chtěl to a takovým způsobem a takové barvy. Takže v tom jsem měl tu svobodu, nikdo mě v tom neomezoval. Mohl

jsem to malovat a kreslit, ale nemusel. Takže já si nestěžuju a ty věci, co jsem udělal, tak si za nimi stojím.

Takže živilo Vás vlastně to, že jste učil?

Učil jsem. V určitých okamžicích to bylo tak, že jsem třeba učit ani nemusel. Ale protože mi před pětadvaceti lety zemřela žena, tak jsem musel vychovat dvě malé děti. To bylo hodně těžké, takže jsem si to nemohl dovolit. Proto jsem u té školy zůstal. A potom jak to bylo už jenom pár let, kdy jsem vlastně vstoupil do důchodu, tak už to nestálo za to.

V našem kraji se většina umělců ve svých dílech inspirovala především krajinou Beskyd. Je místní krajina i Vaším oblíbeným tématem? Jaké další motivy rád zachycujete?

Je ta krajina mým oblíbeným tématem. Radhošť, ten mě fascinuje. A proměny, které dělám od roku 1996, kdy muzejní a vlastivědná společnost začala vydávat taková portfolia výtvarníků, kdy se do složky dalo pár věcí a ten celek se nabídl k prodeji, tak od těch prvních proměn už vlastně uplynulo 18 let. A pořád v těch formátech A trojkových, kde je pasparta, pracuji. A tu krajinu spíš pocitově, než nějak detailně a realisticky zobrazuji stále. Ať už je to Radhošť, ať už jsou to Beskydy, ať už dělám průmysl nebo ne, pořád je tam tady to místo a ten Frenštát cítit. I ta krajina kolem, která mě ovlivňuje, a která se objevuje i v tom zátiší i v tom portrétu i v té figuře. Nebráním se ničemu, dělám teď takové figurální kompozice. I když je zajímavé, že ty průmyslové motivy a ta civilizační krajina, je bez lidí, ale ti lidé tu skutečnost vytvořili a ty věci nějakým způsobem nějakou dobu sloužily, tak si zaslouží úctu a pozornost. Ať už je to staré nádraží, ať už jsou to věci, které byly vyrobeny lidskou rukou. Takže tam je ta lidská ruka, to není přírodní artefakt, kdy dělám jenom volnou přírodu. Takže to je jakoby o lidech nebo tam jsou ti „lidé“. A pak je to ta volná krajina, která už stejně volná není. Protože pokud nejsme někde v pralese, tak je vždycky nějakým způsobem ovlivněna lidskou rukou a je změněna. V současné době mě přitahuje třeba

téma Radhoště a vůbec tady těch hor, kde se cítím velice dobře. Snažím se vytvořit takový cyklus krajin zpod Radhoště. Ať už v kresbě nebo v tom pastelu.

Když se ohlédnete do své počáteční tvorby, jak moc se Váš malířský projev proměnil nebo se ještě proměňuje?

Tak, to je těžká otázka. Když se podívám na ty počáteční věci, tak s překvapením zjišťuji, že i třeba byly nedokonalé, ale některé byly zase takové zajímavé, že je třeba se k nim vrátit. Nebo je třeba se vrátit k tomu, kdy člověk začínal, a kdy se ty věci učil, protože je zase jinak vnímal. Hledám svůj styl celý život a málokterý autor to dotáhne, protože ten proces je pořád otevřený. Pořád to jde dělat líp. Jsou období, kdy se daří, nedaří, taková jako sinusoida. Někdy člověk má hluché období nebo nemůže tvořit třeba ze zdravotních důvodů, z osobních. A pak se zase nějak vzepne a tak dále. Takže já mám v hlavě spoustu věcí, které bych chtěl udělat. Spíš větších formátů, protože ten pastel a ta kresba mi to zas až tak nedovolovaly. A spíš časově jsem se nedostal k větším projektům. Chystám se, že udělám nějaké větší věci, že budu dělat olejomalby. Jestli se ten projev proměnil? Já si myslím, že se neproměnil. Že je tam základ nějaká ta kresba, a teď převažuje buď barevná složka, plocha, anebo je to více kreslené. Takže každý mě tam nějakým způsobem najde. A já bych se nechtěl zase úplně odklonit od těch začátků, které si myslím byly takové bezprostřední. Je poučné se i na ten začátek podívat. Byť byl třeba nedokonalý a byly tam třeba větší chyby. Ale zase to někdy bylo děláno s větším zaujetím a s větší energií, která byla třeba i dána věkem. Takže mám z čeho čerpat. Ať už ze svých věcí, taky je člověk bohatší o nějaké zkušenosti, a taky toho více viděl, co se týká světového umění. Inspirovat se jím, ale zase ne tolik, abych někoho jaksi kopíroval. Každý autor se nějakým způsobem inspiroje přírodou, ale inspiřují se taky navzájem. Ale je třeba ty věci nějakým tvůrčím způsobem přetvořit, ať už v technice, aby tam bylo to vlastní já. A můžu se inspirovat i tím autorem. Na tom přece není nic špatného.

Tak když jsme u toho světového umění. K jakému umění jste nejvíce tíhnul?

Když dělám tu průmyslovou krajinu, tak tam je třeba se zaměřit na detaily. To je vlastně takový ten realismus, protože tam je spousta drobností. Jsou to technické věci, které se musí nakreslit. Není možné jaksi semafor udělat jenom jako dvě čáry nebo jako pravý úhel. Můžu to tak udělat, ale je na tom půvabné to, že bych tam měl mít nějakou tu páčku, ta by měla mít řetízek a tak dále. A to už je trošku technická kresba, ale která je poetizovaná. K té se vytvoří nějaká atmosféra, ať to není jenom to technické. To vychází z pocitů. A ty pocity uchopím nějakým způsobem tak, že se mi to podaří i technicky zvládnout. A pozorování, to už je otázka cviku. Na druhé straně mě láká třeba abstraktní umění, ale to je velice složité. I když vypadá, že je takové bezbřehé, že tam žádný tvar není, tak je to dost náročné, protože za vším je realita. Abstrakce je podle mě takový nepřesný pojem, protože vždycky si něco konkrétního i v té abstrakci musím představit. Buď je to radost, nebo je to nějaká krajina. Byť by tam byla jedna skvrna a podobně. Tak jako Mark Rothko dělá poetickou abstrakci, má takové barevné plochy, má tam tři barvy. A teď je otázka vykládat laikovi, že to má kvalitu, a že ten obraz stojí tolik peněz, a že je jedinečný, je dosti složité. Ale i ten laik pochopí, že je mu to něčím blízké. Barevností, tvarem, že to v něm vyvolává nějaké asociace, pocity. Jakoby se zastaví čas a já v ten okamžik vnímám krajinu tak, jaká je. Jako zátiší nebo postavu a podobně. Tak jak to bylo třeba u Vermeera nebo to bylo v baroku, kdy se čas jako by zastavil a ty postavy tam dodneška stojí. Tak i krajina, i když se mění a proměňuje, tak je v ten okamžik naše a my ji máme pořád před sebou tak, jak ji v tom okamžiku autor zachytil, v té dané době.

Jakým způsobem se změnil umělecký život ve Frenštátě? Je dnes snažší pořádat výstavy?

Tak ten umělecký život, já si myslím, že se snaží navázat na tu minulost. Těch akcí je hodně. Každý si může vybrat, ať už v oblasti výtvarného, hudebního.

Aktivítám se meze nekladou. A jsou tady nadšenci, ať už tady na této škole nebo jinde, kteří vytvářejí nějaké pořady, programy, festivaly. Veřejnost si má z čeho vybrat. Ve výtvarné činnosti je teď trošku problém v tom, že kulturní dům je zavřený. Soukromé galerie dvě, které tady byly, nebo v podstatě skoro tři, zanikly. Je tady jen muzeum. Takže ty výstavní prostory jsou omezené. To je taková řekl bych hozená rukavice i pro město, aby nějakou galerii, která doufám potom bude v kulturním domě, vytvořilo. Myslím si, že tam bude. I když je možnost vystavovat na školách a podobně. Kdo chce něco pořádat, tak si nějaký způsob vždycky najde. Já třeba mám vystavené práce tady v knize Globus. Domluvit se s majitelem nějakého obchodu. Ale ne někde, kde se prodávají rifle, to je problematické prostředí. Tam kde je třeba nábytek.

Takže zase tak moc se vlastně nezměnilo?

Tak moc se nezměnilo, je to jenom trošku jiné. Ty cesty. Nikdo nikomu nic nezakazuje a je to takové volné, ale o to je to těžší.

Příloha 2: Výstavy, jichž se Pavel Strnadel zúčastnil, a které pořádal do roku 1989.

- 1971 Skupina mladých výtvarníků - P. Strnadel, J. Fuxa, P. Poštulka, Kulturní dům, Frenštát p. R.
- 1972 Academia film Olomouc, Václavkův sál, Olomouc.
- 1973 Výstava výtvarných prací posluchačů katedry výtvarné výchovy Filozofické fakulty UP k 400. výročí univerzity v Olomouci, Filozofická fakulta UP v Olomouci, Olomouc.
- 1974 Výstava výtvarných prací posluchačů katedry výtvarné výchovy Filozofické fakulty UP v Olomouci, Letohrádek, Opočno.
- 1974 Výstava výtvarných prací posluchačů katedry výtvarné výchovy Filozofické fakulty UP v Olomouci, Společenský dům Třineckých železáren VŘSR, Třinec.
- 1974 Obrazy – Pavel Strnadel a František Julina, Dům kultury ROH, Frenštát p. R.
- 1975 Academia film Olomouc, Václavkův sál, Olomouc.
- 1975 Výstava výtvarných prací posluchačů katedry výtvarné výchovy Filozofické fakulty UP v Olomouci, kino Petra Bezruče, Frýdek – Místek.
- 1976 Výstava k 30. výročí znovuootevření vysokého školství v Olomouci, Dům umění, Olomouc.
- 1977 Armádní soutěž umělecké tvořivosti, Posádkový dům armády, Olomouc.
- 1978 Výstava výtvarných prací pedagogů katedry výtvarné výchovy Pedagogické fakulty v Ostravě k MČSP, Pedagogická fakulta, Ostrava.

- 1979 Výstava výtvarných prací pedagogů katedry výtvarné výchovy
Pedagogické fakulty v Ostravě, Erfurt – Mülhausen.
- 1979 Obrazy a kresby, Dům kultury ROH, Frenštát p. R.
- 1980 Výstava současné tvorby – 7. společná výstava výtvarných umělců okresu
Nový Jičín k 35. výročí osvobození, Okresní vlastivědné muzeum v Novém
Jičíně, Nový Jičín (3. cena za obraz Důl Frenštát).
- 1981 Obrazy, Dílo, Havířov.
- 1982 Příborské motivy, gymnázium, Příbor.
- 1982 Radhošť ve výtvarném umění, Dům kultury ROH, Frenštát p. R.
- 1982 Výstava z tvorby výtvarných umělců Severomoravského kraje
evidovaných u ČFVU, Okresní vlastivědné muzeum v Novém Jičíně, Nový
Jičín.
- 1983 Výstava současné tvorby – 8. společná výstava výtvarných umělců okresu
Nový Jičín k 35. výročí Února, Okresní vlastivědné muzeum v Novém
Jičíně, Nový Jičín.
- 1983 Obrazy a plastiky – Pavel Strnadel – Jan Zemánek, Dílo, Ostrava – Poruba.
- 1983 Obrazy a plastiky – Pavel Strnadel – Jan Zemánek, Klub přátel výtvarného
umění, Fulnek.
- 1983 Výstava prací Jana Zemánka, Pavla Strnadla a žáků LŠU, agitační středisko,
Příbor.
- 1984 Obrazy a kresby, Osvětová beseda, Jistebník.
- 1984 Výstava z tvorby výtvarných umělců Severomoravského kraje
evidovaných u ČFVU, Okresní vlastivědné muzeum v Novém Jičíně, Nový
Jičín.

- 1984 Proměny krajiny Frenštátska – výsledky tvůrčích stipendií, Muzeum ve Frenštátě p. R., Frenštát p. R.
- 1985 Obrazy, Dílo, Havířov.
- 1985 Výstava současné tvorby – 9. společná výstava výtvarných umělců okresu Nový Jičín k 40. výročí osvobození, Okresní vlastivědné muzeum v Novém Jičíně, Nový Jičín.
- 1985 Výstava prací členů SSM při KO SČVU v Ostravě k 20. výročí založení Pionýrské galerie Základní školy v Ostravě – Vítkovice, Ostrava.
- 1986 Pavel Strnadel – z malířské tvorby, Muzeum ve Frenštátě p. R., Frenštát p. R.
- 1986 Pavel Strnadel – z malířské tvorby, Muzeum v Příboře, Příbor.
- 1986 Obrazy, Dílo, Ostrava.
- 1986 Výtvarné práce, koncert LŠU, Muzeum v Příboře, Příbor.
- 1986 Obrazy – sochy – grafika 86', výstava mladých výtvarných umělců Severomoravského kraje na počest XVII. sjezdu KSČ, výstavní síň Galerie výtvarného umění v Ostravě – Porubě.
- 1986 Výstava z tvorby výtvarných umělců Severomoravského kraje evidovaných u ČFVU, Okresní vlastivědné muzeum v Novém Jičíně, Nový Jičín.
- 1986 Cesta bojů a vítězství, výstava k 65. výročí založení KSČ a XVII. sjezdu KSČ, Černá louka, Ostrava.
- 1986 Mladá galerie 2 – výstava mladých výtvarných umělců Severomoravského kraje, Nový Jičín, Dům kultury ROH VŽKG, Ostrava.
- 1986 Výstava prací členů SSM, Most.

- 1987 Pavel Strnadel – výběr z malby, Okresní vlastivědné muzeum v Novém Jičíně, Nový Jičín.
- 1987 Z malířské tvorby, Dům politické výchovy OV KSČ, Nový Jičín.
- 1987 Současná tvorba mladých výtvarných umělců Severomoravského kraje, Dům kultury ROH VŽKG, Ostrava.
- 1987 Současná tvorba mladých výtvarných umělců Severomoravského kraje, Dům umění, Opava.
- 1987 Mír pro dnešek i budoucnost, výstava k 70. výročí VŘSR a 65. výročí založení SSSR, Černá louka, Ostrava.
- 1987 Bezručovské motivy v díle Aljo Berana a jeho žáků, Výstavní síň LŠU, Opava. 1987 Výtvarní umělci Severomoravského kraje na počest 70. výročí VŘSR, Galerie výtvarného umění, Nová síň, Ostrava - Poruba.
- 1988 Obrazy – Pavel Strnadel, Dílo, Ostrava - Poruba.
- 1988 Obrazy a sochy – J. Zemánek, P. Strnadel, M. Sopuch, O. Zelenka, Dílo, Ostrava.
- 1988 Výtvarní umělci Severomoravského kraje na počest 70. výročí VŘSR, Krajské vlastivědné muzeum, Olomouc.
- 1988 Výstava mladých výtvarných umělců Severomoravského kraje, Dům kultury ROH VŽKG, Ostrava.
- 1988 První společná výstava členů klubu výtvarníků, Dům kultury ROH, Frenštát p. R.
- 1988 Lidé – život – práce, výstava k 40. výročí Vítězného února, výtvarná díla ze sbírek ÚRO, Mánes, Praha.

- 1988 Výstava současné tvorby – 10. společná výstava výtvarných umělců okresu Nový Jičín, Okresní vlastivědné muzeum v Novém Jičíně, Nový Jičín.
- 1989 Pavel Strnadel – obrazy, Dílo, Opava.
- 1989 Současná tvorba výtvarníků Vsetínska a Novojičínska, Okresní vlastivědné muzeum v Novém Jičíně, Nový Jičín.
- 1989 Obrazy a plastiky - Pavel Strnadel – Jan Zemánek, Dílo, Ostrava – Poruba.
- 1989 Salón frenštátských výtvarníků, Dům kultury ROH, Frenštát p. R.
- 1989 Výstava obrazů, grafik a soch frenštátských výtvarníků, Dům kultury ROH, Rožnov p. R.
- 1989 Mladí výtvarníci Severomoravského kraje '89 k 10. výročí založení SSM, Dům umění, Ostrava.

Příloha 3: Členský lístek Muzejní vlastivědné společnosti ve Frenštátě pod Radhoštěm.

ČLENSKÝ LÍSTEK

Pan / pani Pavel Strnad Číslo 27

je řádný člen

Muzejní a vlastivědné společnosti ve Frenštátě pod Radhoštěm

Janča
jednatel

Tabáček W.
předseda

ve Frenštátě pod Radhoštěm dne

26. 2. 1914

Svzruje se, že členský příspěvek uhradil (a)

na rok:

12. Seznam obrazové přílohy

1. Pavel Strnadel, *Továrna*, 1977, olej, plátno, 40 x 54 cm. Foto: CD Pavel Strnadel – *Proměny*, Muzeum ve Frenštátě pod Radhoštěm 2008.
2. Pavel Strnadel, *U čistírny*, 1980, olej, plátno, 55 x 70 cm. Foto: CD Pavel Strnadel – *Proměny*, Muzeum ve Frenštátě pod Radhoštěm 2008.
3. Pavel Strnadel, *Periferie*, 1982, olej, sololit, 75 x 58 cm. Foto: CD Pavel Strnadel – *Proměny*, Muzeum ve Frenštátě pod Radhoštěm 2008.
4. Pavel Strnadel, *Na dvorku*, 1986, olej, sololit, 40 x 55 cm. Foto: CD Pavel Strnadel – *Proměny*, Muzeum ve Frenštátě pod Radhoštěm 2008.
5. Pavel Strnadel, *Výstavba Dolu Frenštát I*, 1983, pastel, 32 x 30 cm. Foto: CD Pavel Strnadel – *Proměny*, Muzeum ve Frenštátě pod Radhoštěm 2008.
6. Pavel Strnadel, *Výstavba Dolu Frenštát V*, 1983, pastel, 32 x 30 cm. Foto: CD Pavel Strnadel – *Proměny*, Muzeum ve Frenštátě pod Radhoštěm 2008.
7. Pavel Strnadel, *Z výstavby dolu*, 1983, pastel, 32 x 29,5 cm. Foto: CD Pavel Strnadel – *Proměny*, Muzeum ve Frenštátě pod Radhoštěm 2008.
8. Pavel Strnadel, *Výstavba Dolu Frenštát I*, 1985, olej, plátno, 65 x 50 cm. Foto: CD Pavel Strnadel – *Proměny*, Muzeum ve Frenštátě pod Radhoštěm 2008.
9. Pavel Strnadel, *Rekvizity I*, 1980, pastel, 31 x 27 cm. Foto: CD Pavel Strnadel – *Proměny*, Muzeum ve Frenštátě pod Radhoštěm 2008.
10. Pavel Strnadel, *Cirkus*, 1984, olej, plátno, 50 x 40 cm. Foto: CD Pavel Strnadel – *Proměny*, Muzeum ve Frenštátě pod Radhoštěm 2008.
11. Pavel Strnadel, *Kouzelnické zátiší I*, 1985, pastel, 31 x 31 cm. Foto: CD Pavel Strnadel – *Proměny*, Muzeum ve Frenštátě pod Radhoštěm 2008.

12. Pavel Strnadel, Na pouti, 1985, pastel, 30 x 29 cm. Foto: CD Pavel Strnadel – Proměny, Muzeum ve Frenštátě pod Radhoštěm 2008.
13. Pavel Strnadel, Ilustrace – A. P. Čechov – Dostaveníčko, 1984, pastel, 29 x 41 cm. Foto: CD Pavel Strnadel – Proměny, Muzeum ve Frenštátě pod Radhoštěm 2008.
14. Pavel Strnadel, Ilustrace – L. N. Tolstoj – Zamyšlení, 1984, pastel, 42 x 29 cm. Foto: CD Pavel Strnadel – Proměny, Muzeum ve Frenštátě pod Radhoštěm 2008.
15. Pavel Strnadel, Ilustrace – K. J. Erben – Dlouhý, Široký a bystrozraký, 1989, pastel, 50 x 39 cm. Foto: CD Pavel Strnadel – Proměny, Muzeum ve Frenštátě pod Radhoštěm 2008.
16. Pavel Strnadel, Loučení, 1985, pastel, 39 x 30 cm. Foto: CD Pavel Strnadel – Proměny, Muzeum ve Frenštátě pod Radhoštěm 2008.
17. Pavel Strnadel, Krajina I, 1983, pastel, 30x 29,5 cm. Foto: CD Pavel Strnadel – Proměny, Muzeum ve Frenštátě pod Radhoštěm 2008.
18. Pavel Strnadel, Krajina II, 1983, pastel, 30 x 29,5 cm. Foto: CD Pavel Strnadel – Proměny, Muzeum ve Frenštátě pod Radhoštěm 2008.
19. Pavel Strnadel, Ve městě, 1978, olej, plátno, 50 x 65 cm. Foto: CD Pavel Strnadel – Proměny, Muzeum ve Frenštátě pod Radhoštěm 2008.
20. Pavel Strnadel, Město, 1985, olej, plátno, 85 x 65 cm. Foto: CD Pavel Strnadel – Proměny, Muzeum ve Frenštátě pod Radhoštěm 2008.
21. Pavel Strnadel, Město, 1985, pastel, 45 x 32 cm. Foto: CD Pavel Strnadel – Proměny, Muzeum ve Frenštátě pod Radhoštěm 2008.
22. Pavel Strnadel, Z výstavby dolu, 1985, pastel, 31 x 28 cm. Foto: CD Pavel Strnadel – Proměny, Muzeum ve Frenštátě pod Radhoštěm 2008.

23. Pavel Strnadel, Noc s Hamletem, 1984, pastel, 31 x 30 cm. Foto: CD Pavel Strnadel – Proměny, Muzeum ve Frenštátě pod Radhoštěm 2008.
24. Pavel Strnadel, Zátíší z vojenského ležení, 1985, pastel, 35 x 31 cm. Foto: CD Pavel Strnadel – Proměny, Muzeum ve Frenštátě pod Radhoštěm 2008.
25. Pavel Strnadel, U kolotočů, 1985, pastel, 29 x 30 cm. Foto: CD Pavel Strnadel – Proměny, Muzeum ve Frenštátě pod Radhoštěm 2008.
26. Pavel Strnadel, Cirkus, 1985, pastel, 37 x 34 cm. Foto: CD Pavel Strnadel – Proměny, Muzeum ve Frenštátě pod Radhoštěm 2008.
27. Pavel Strnadel, Ilustrace – Představy, 1989, pastel, 50 x 39 cm. Foto: CD Pavel Strnadel – Proměny, Muzeum ve Frenštátě pod Radhoštěm 2008.
28. Pavel Strnadel, Vzpomínka, 1989, pastel a koláž, 50 x 39 cm. Foto: CD Pavel Strnadel – Proměny, Muzeum ve Frenštátě pod Radhoštěm 2008.
29. Pavel Strnadel, Slezan, 1979, olej, sololit, 50 x 62 cm. Foto: CD Pavel Strnadel – Proměny, Muzeum ve Frenštátě pod Radhoštěm 2008.
30. Pavel Strnadel, Výstavba Dolu Frenštát II, 1985, olej, plátno, 85 x 65. Foto: CD Pavel Strnadel – Proměny, Muzeum ve Frenštátě pod Radhoštěm 2008.
31. Pavel Strnadel, Výstavba Dolu Frenštát III, 1985, olej, plátno, 65 x 85 cm. Foto: CD Pavel Strnadel – Proměny, Muzeum ve Frenštátě pod Radhoštěm 2008.
32. Pavel Strnadel, Výstavba Dolu Frenštát IV, 1985, olej, plátno, 85 x 65 cm. Foto: CD Pavel Strnadel – Proměny, Muzeum ve Frenštátě pod Radhoštěm 2008.
33. Pavel Strnadel, Krajina, 1973, akvarel, 24,5 x 38cm. Foto: CD Pavel Strnadel – Proměny, Muzeum ve Frenštátě pod Radhoštěm 2008.
34. Pavel Strnadel, Koncert, 1989, pastel, 31 x 22 cm. Foto: CD Pavel Strnadel – Proměny, Muzeum ve Frenštátě pod Radhoštěm 2008.

35. Pavel Strnadel, Slezan II, 1979, olej, sololit, 48 x 70 cm. Foto: CD Pavel Strnadel – Proměny, Muzeum ve Frenštátě pod Radhoštěm 2008.
36. Pavel Strnadel, V kadeřnictví, 1985, pastel, 31 x 31 cm. Foto: CD Pavel Strnadel – Proměny, Muzeum ve Frenštátě pod Radhoštěm 2008.
37. Pavel Strnadel, U švadleny, 1987, pastel, 37 x 38 cm. Foto: CD Pavel Strnadel – Proměny, Muzeum ve Frenštátě pod Radhoštěm 2008.
38. Pavel Strnadel, U přejezdu, 1978, olej, plátno, 50 x 65 cm. Foto: CD Pavel Strnadel – Proměny, Muzeum ve Frenštátě pod Radhoštěm 2008.
39. Pavel Strnadel, Ilustrace – I. S. Turgeněv – První láska, 1989, pastel, 50 x 39 cm. Foto: CD Pavel Strnadel – Proměny, Muzeum ve Frenštátě pod Radhoštěm 2008.

13. Obrazová příloha

1. Pavel Strnadel, *Továrna*, 1977, olej, plátno, 40 x 45 cm.

2. Pavel Strnadel, *U čistírny*, 1980, olej, plátno, 55 x 70 cm.

3. Pavel Strnadel, Periferie, 1982, olej, sololit, 75 x 58 cm.

4. Pavel Strnadel, Na dvorku, 1986, olej, sololit, 40 x 55 cm.

5. Pavel Strnadel, Výstavba Dolu Frenštát I, 1983, pastel, 32 x 30 cm.

6. Pavel Strnadel, Výstavba Dolu Frenštát V, 1983, pastel, 32 x 30 cm.

7. Pavel Strnadel, Z výstavby dolu, 1983, pastel, 32 x 29,5 cm.

8. Pavel Strnadel, Výstavba Dolu Frenštát I, 1985, olej, plátno, 65 x 50 cm.

9. Pavel Strnadel, Rekvizity I, 1980, pastel, 31 x 27 cm.

10. Pavel Strnadel, Cirkus, 1984, olej, plátno, 50 x 40 cm.

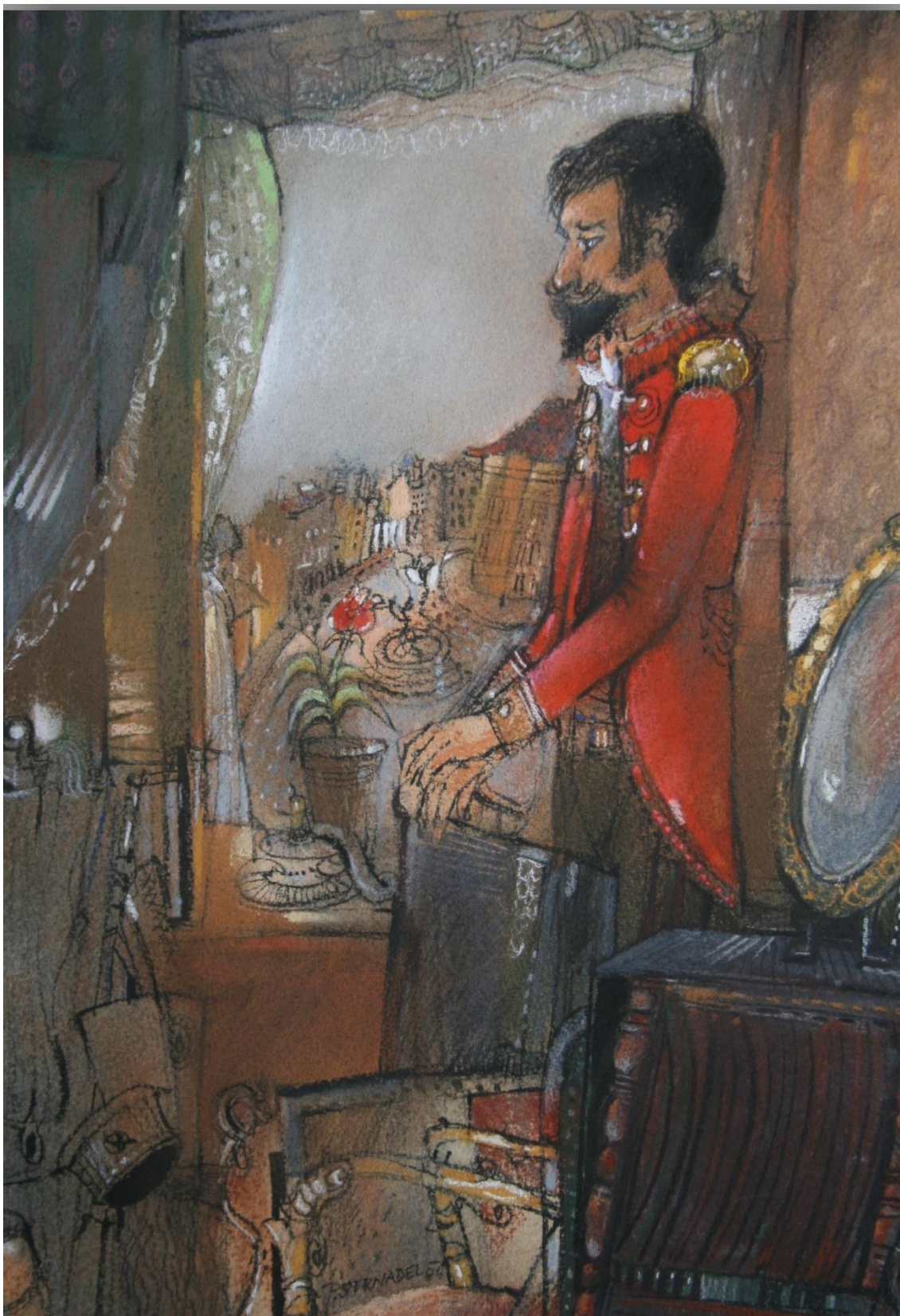
11. Pavel Strnadel, Kouzelnické zátiší I, 1985, pastel, 31 x 31 cm.

12. Pavel Strnadel, Na pouti, 1985, pastel, 30 x 29 cm.

13. Pavel Strnadel, ilustrace – A. P. Čechov – Dostaveničko, 1984, pastel, 41 x 29 cm.

14. Pavel Strnadel, ilustrace – L. N. Tolstoj – Zamyšlení, 1984, pastel, 42 x 29 cm.

15. Pavel Strnadel, Ilustrace – K. J. Erben – Dlouhý, Široký a bystrozraký, 1989, pastel, 50 x 39 cm.

16. Pavel Strnadel, Loučení, 1985, pastel, 39 x 30 cm.

17. Pavel Strnadel, Krajina I, 1983, pastel, 30 x 29,5 cm.

18. Pavel Strnadel, Krajina II, 1983, pastel, 30 x 29,5 cm.

19. Pavel Strnadel, Ve městě, 1978, olej, plátno, 50 x 65 cm.

20. Pavel Strnadel, Město, 1985, olej, plátno, 85 x 65 cm.

21. Pavel Strnadel, Město, 1985, pastel, 45 x 32 cm.

22. Pavel Strnadel, Z výstavby dolu, 1985, pastel, 31 x 28 cm.

23. Pavel Strnadel, Noc s Hamletem, 1984, pastel, 31 x 30 cm.

24. Pavel Strnadel, Zátiší z vojenského ležení, 1985, pastel, 35 x 31 cm.

25. Pavel Strnadel, U kolotočů, 1985, pastel, 29 x 30 cm.

26. Pavel Strnadel, Cirkus, 1985, pastel, 37 x 34 cm.

27. Pavel Strnadel, Ilustrace – Představy, 1989, pastel, 50 x 39 cm.

28. Pavel Strnadel, Vzpomínka, 1989, pastel a koláž, 50 x 39 cm.

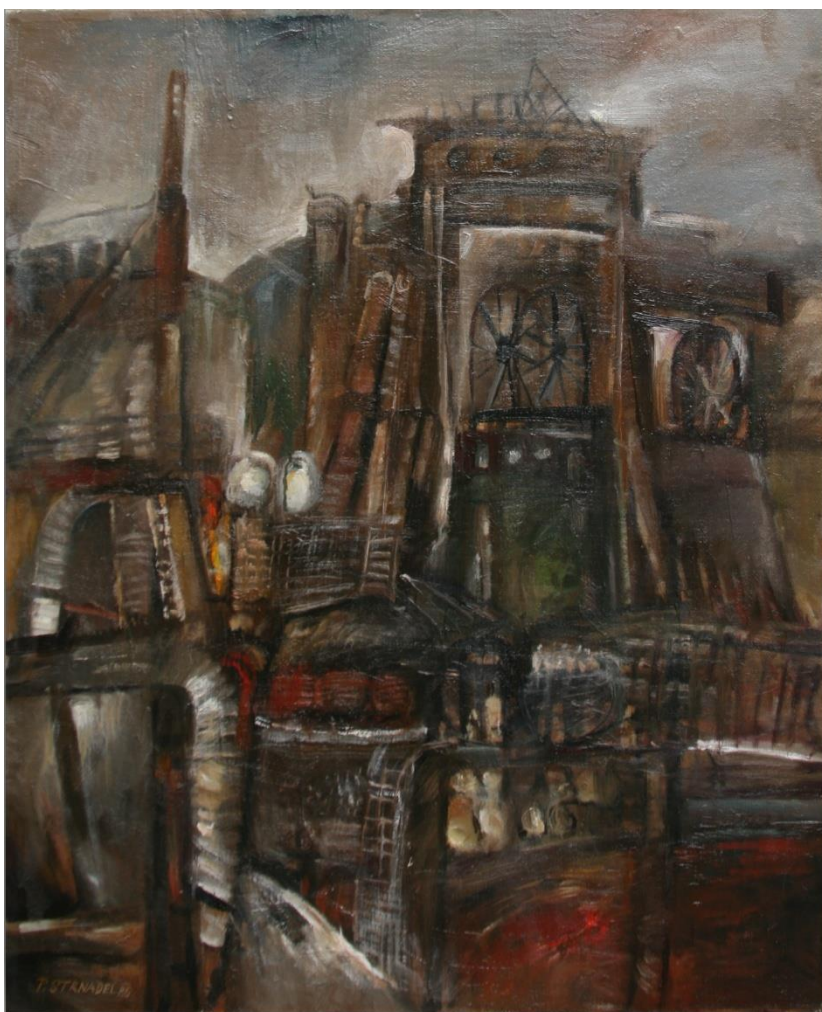
29. Pavel Strnadel, Slezan, 1979, olej, sololit, 50 x 62 cm.

30. Pavel Strnadel, Výstavba Dolu Frenštát II, 1985, olej, plátno, 85 x 65.

31. Pavel Strnadel, Výstavba Dolu Frenštát III, 1985, olej, plátno, 65 x 85 cm.

32. Pavel Strnadel, Výstavba Dolu Frenštát IV, 1985, olej, plátno, 85 x 65 cm.

33. Pavel Strnadel, Krajina, 1973, akvarel, 24,5 x 38 cm.

34. Pavel Strnadel, Koncert, 1989, pastel, 31 x 22 cm.

35. Pavel Strnadel, Slezan II, 1979, olej, sololit, 48 x 70 cm.

36. Pavel Strnadel, V kadeřnictví, 1985, pastel, 31 x 31 cm.

37. Pavel Strnadel, U švadleny, 1987, pastel, 37 x 38 cm.

38. Pavel Strnadel, U přejezdu, 1978, olej, plátno, 50 x 65 cm.

39. Pavel Strnadel, Ilustrace – I. S. Turgeněv – První láska, 1989, pastel, 50 x 39 cm.

14. Anotace

Jméno a příjmení:	Markéta Fabiánová
Katedra:	Katedra dějin umění
Vedoucí práce:	doc. PhDr. Pavel Šopák, Ph. D.
Rok obhajoby:	2014
Název práce:	Tvorba Pavla Strnadla v období normalizace
Název v angličtině:	Work of Pavel Strnadel in the normalization
Anotace práce:	Tato práce se věnuje osobnosti Pavla Strnadla. Zaměřuje se na jeho studia, počáteční výtvarnou tvorbu a výstavní činnost spadající do období mezi lety 1968–1989, které je v českých dějinách označované jako normalizace. Práce se zabývá i politickou situací panující během této doby, která měla značný vliv na formování českého umění. Práce se dále zaměřuje také na region Frenštátsko, se kterým je práce Pavla Strnadla bezpodmínečně spjata.
Klíčová slova:	Pavel Strnadel, Frenštátsko, Jiří Drozd, Jan Hrnčárek, Vlastislav Holub, Karel Vašut, normalizace, 1968–1989
Anotace v angličtině:	This thesis deals with Pavel Strnadel as a person and as an artist. It focuses on his studies, initial artistic output and exhibition activities within the period between 1968 – 1989, which is in czech historical context called the normalization. The work is also engaged in the political situation reigning during this period, which had a significant influence in shaping the Czech art. The thesis also focuses on the region of Frenštát which is essential for the work of Pavel Strnadel.
Klíčová slova v angličtině:	Pavel Strnadel, Frenštátsko, Jiří Drozd, Jan Hrnčárek, Vlastislav Holub, Karel Vašut, normalization, 1968–1989
Přílohy vázané v práci:	Textové přílohy 22 s., Obrazová příloha 31 s.
Rozsah práce:	113 s. (text 36 s., 67 933 znaků)
Jazyk práce:	čeština